

§16a miljøgodkendelse på husdyrbruget på adressen Hulmosevej 3, 6880 Tarm
15. juli 2024

Returadresse
Land, By og Kultur – Land og Vand
Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing

**NATURENS
RIGE**

Ejer af husdyrbruget på
Hulmosevej 3
6880 Tarm

Sagsbehandler
Berith Bressendorff
Direkte telefon
9974 1781
E-post
Berith.bressendorff@rksk.dk
Dato
15. juli 2024
Sagsnummer
23-020828

Miljøgodkendelse

gældende for husdyrbruget på adressen
Hulmosevej 3, 6880 Tarm

Virksomhedens art:
Matrikel nr.:
Betegnelse:
Tilsynsmyndighed:
Kvalitetssikret af:

Kvægbrug
2a m.fl., Dyrvig By, Hoven
Husdyrbrug omfattet af §16 a i husdyrbrugsloven
Ringkøbing-Skjern Kommune
AMS

Indhold

Stamblad:	4
Oplysninger om husdyrbruget:	4
Meddelelse af miljøgodkendelse	5
Baggrund og kort resumé	5
Vurdering af status som IE-husdyrbrug.....	6
Biaktiviteter	6
Afgørelsen.....	6
Vilkår for miljøgodkendelsen.....	8
Generelt.....	8
Nye og renoverede stalde	8
Flytbare anlæg.....	8
Opbevaringsanlæg.....	8
Godkendte stalde, produktioner og miljøteknologier.....	9
Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand	10
Beskyttelse i forhold til naboer	11
Tilsyn, kontrol og egenkontrol.....	13
Uheld og risici	13
Bedst tilgængelige teknik / Renere teknologi	13
Ophør.....	13
Formalia	14
Lovgrundlag	14
Høring og offentliggørelse	14
Klagevejledning	15
Udnyttelse, kontinuitet og revurdering	16
Miljøkonsekvensrapport.....	17
Krav til miljøkonsekvensrapport.....	17
Gennemgang af miljøkonsekvensrapport	18
Miljøvurderingen	18
Erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens drift som landbrugsejendom.	18
Beskrivelse af husdyrbruget.....	19
Lokalisering.....	23
Forbudszoner.....	23
Afstandskrav	24
Beskyttelseslinjer	24

Samlet vurdering af lokalisering.....	24
Påvirkning af landskab	25
Større uforstyrrede landskaber	25
Bevaringsværdige landskaber	25
Samlet vurdering af påvirkningen af landskab.....	26
Påvirkning af vilde planter og dyr.....	26
Ammoniak påvirkning af natur	26
Påvirkning af bilag IV-arter	29
Samlet vurdering af påvirkningen af vilde planter og dyr	31
Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand.....	32
Samlet vurdering af påvirkningen af jord, grundvand og overfladevand.....	37
Påvirkning af naboer	37
Lugt	37
Støj og rystelser.....	40
Lys.....	41
Fluer og skadedyr.....	41
Støv.....	41
Transport.....	42
Samlet vurdering af påvirkning af nabogener.....	44
Anvendelse af BAT (bedste tilgængelige teknik).....	44
Anvendelse af bedste teknik til reduktion af ammoniakemissionen.....	44
Anvendelsen af naturlige ressourcer	46
Alternative løsninger	47
0-alternativ.....	47
Egenkontrol.....	48
Konklusion	48
Bilag 1: Situationsplan.....	49
Bilag 2: Produktionsareal	50
Bilag 3: Afløbsplan	52
Bilag 4: Ikke fast placerede husdyranlæg	53
Bilag 5: Adresser inden for konsekvensradius.....	55
Bilag 6: Natur	56

Stamblad:

Bedriftens ejer og driftsansvarlig	Ejer af husdyrbruget på adressen Hulmosevej 3 6880 Tarm
Bedriftens adresse	Hulmosevej 3 6880 Tarm
Bedriftens miljøkonsulent og ansvarlige for miljøkonsekvensrapporten	Sagro I/S - Per Lousdal Birk Centerpark 24, 7400 Herning Telefon: 96296641 E-mail: pll@sagro.dk
Kommune	Ringkøbing-Skjern Kommune
Ejendomsnummer	7600001643
Bedriftens betegnelse	Husdyrbrug omfattet af § 16a i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
Ansøgningsnr.	241887, indsendt d. 6/10-2023, ver. 1

Oplysninger om husdyrbruget:

Stalde og produktioner:

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Dyretype	Staldsystem
Eksisterende staldafsnit				
2. Kalve	438	330	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder	Dybstrøelse
1. Ko- og kviestald	3393	2703	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder	Dybstrøelse
8. Løbegård	98	96	Flexgruppe: Alle Kvæg	Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)
Nye Staldafsnit				
5. Gammel stald	1237	850	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder	Dybstrøelse
Andre nye bygninger				
4 Flytbare læskure på 30 m ² hver				
3 Flytbare grisehytter på 5 m ² hver				
1 Flytbar kreaturvogn til slagtesvin på 15 m ²				

Dyretype og staldsystemer som indgår i flexgruppen	
Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)
Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)
Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Dybstrøelse	Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)
Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	
Heste. Dybstrøelse	
Får og geder. Dybstrøelse	

Opbevaringslagre

Navn	Lagertype	Størrelse (m ³)	Overfladeareal (m ²)	Miljøteknologi
Eksisterende opbevaringslagre				
Gyllebeholder (12)	Flydende	1565	430	Naturligt flydelag
Gyllebeholder (13)	Flydende	1200	304	Naturligt flydelag
Gyllebeholder (14)	Flydende	600	249	Fast overdækning

Navn	Lagertype	Størrelse (m ²)	Gødningstype	Gødningsandel i m ²
Nye opbevaringslagre				
Møddingsplads	Fast	234	Kvæg, heste, får og geder	200 (85,5%)
Mødding indendørs	Fast	162	Kvæg, heste, får og geder	160 (98,8%)

Meddelelse af miljøgodkendelse

Baggrund og kort resumé

Ringkøbing-Skjern Kommune modtog den 6/10-2023 en ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Hulmosevej 3, 6880 Tarm.

Der er ikke tidligere meddelt miljøgodkendelse til husdyrbruget på Hulmosevej 3, 6880 Tarm i henhold til husdyrbrugsloven §16a.

Kort resumé

Ansøgningen om miljøgodkendelse omfatter hele husdyrbruget, en udvidelse af husdyrbrugets produktionsarealet ved at indrette stald i en eksisterende ældre stald. Derudover indrettes der en mødding indendørs i den eksisterende ældre stald og en møddingsplads i en tidligere køresilo.

Der anvendes følgende virkemidler til at reducere udledninger af ammoniak:

- Den ene gyllebeholder er en underjordisk gyllebeholder, som derfor har en fast overdækning, der reducerer ammoniakemissionen fra gyllebeholderen med 50%.

Vurdering af status som IE-husdyrbrug

Det er i ansøgningen oplyst at husdyrbruget på Hulmosevej 3, 6880 Tarm ikke er et IE-husdyrbrug, da husdyrbruget er et kvægbrug.

Biaktiviteter

Ingen

Afgørelsen

Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler hermed miljøgodkendelse af husdyrbruget på ejendommen matr. nr. 2a Dyrvig By, Hoven beliggende på adressen Hulmosevej 3, 6880 Tarm. Afgørelsen meddeles i medfør af § 16a i Husdyrbrugsloven og på de angivne vilkår.

Miljøgodkendelsen gælder hele husdyrbruget og omfatter en udvidelse af husdyrbrugets produktionsarealet ved at indrette stald i en eksisterende ældre stald. Derudover indrettes der en mødding indendørs i den eksisterende ældre stald og en møddingsplads i en tidligere køresilo.

Miljøgodkendelsen gælder hele husdyrbruget og omfatter følgende produktionsarealer i eksisterende stalde:

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Dyretype	Staldsystem
Eksisterende staldafsnit				
2. Kalve	438	330	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder	Dybstrøelse
1. Ko- og kviestald	3393	2703	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder	Dybstrøelse
8. Løbegård	98	96	Flexgruppe: Alle Kvæg	Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)

Samt at en ældre stald tages i brug igen og der godkendes nogle mindre flytbare hytter/læskure:

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Dyretype	Staldsystem
Nye Staldafsnit				
5. Gammel stald	1237	850	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder	Dybstrøelse
Andre nye bygninger				
4 Flytbare læskur på 30 m ² hver				
3 Flytbare grisehytter på 5 m ² hver				
1 Flytbar kreaturvogn til slagtesvin på 15 m ²				

Derudover indrettes der to nye møddingspladser henholdsvis udendørs og indendørs

Navn	Lagertype	Størrelse (m ²)	Gødningstype	Gødningsandel i m ²
Nye opbevaringslagre				
Møddingsplads	Fast	249	Kvæg, heste, får og geder	200 (85,5%)
Mødding indendørs	Fast	162	Kvæg, heste, får og geder	160 (98,8%)

Afgørelse om miljøgodkendelse sker på baggrund af ansøgning skema nr. 241887, indsendt den 6/10-2023, version 1.

Afgørelsen om miljøgodkendelse af husdyrbruget på Hulmosevej 3, 6880 Tarm meddeles på baggrund af, at Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet, uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til naboer, landskab, natur og miljø.

Der gøres opmærksom på, at alle ændringer af eksisterende afløb som udgangspunkt skal godkendes.

Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer hvor vandet afledes til nedsivning, skal der søges om en nedsivningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune.

Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer med afledning til vandløb, herunder dræn og grøfter, skal der søges om en udledningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune.

Der gøres hermed opmærksom på, at miljøgodkendelsen ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, eller dispensation efter anden lovgivning, herunder Museumsloven. Eventuelt byggeri/ombygning må først påbegyndes, når der ligger en særskilt tilladelse til igangsættelse af byggeriet.

Forholdet til museumsloven

Der gøres opmærksom på, at sten og jorddiger, der er omfattet af bestemmelserne i Museumsloven §29a, ikke må beskadiges eller sløjfes uden dispensation fra Ringkøbing-Skjern Kommune.

Der foreligger særlige regler for jordbearbejdning omkring gravhøje bl.a. må der ikke foretages jordbehandling, gødes eller plantes (herunder også juletræer og lignende) inden for en afstand af 2 meter fra højens yderste kant jf. §29 f i museumsloven.

Information om diger og gravhøje kan findes på www.miljoportal.dk.

Vi anmoder om, at Ringkøbing-Skjern Kommune bliver orienteret, såfremt der sker ændringer i ejerforhold eller af driftsansvarlig.

Vilkår for miljøgodkendelsen

Konkrete bestemmelser i lovgivningen, som er generelt gældende for landbrug, er som hovedregel, ikke nævnt i denne miljøgodkendelse. Miljøgodkendelsen meddeles på de nedenstående vilkår.

Generelt

- 1) Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningen og med de eventuelle ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsen.
- 2) Godkendelsen skal være udnyttet inden 6 år fra afgørelsen er meddelt. Hvis godkendelsen kun bliver delvist udnyttet bortfalder den del der ikke er udnyttet.
- 3) Udnyttelse anses for, at foreligge når byggeriet faktisk er afsluttet eller ved konstatering af, at det der er truffet afgørelse om, faktisk er gennemført. Se i øvrigt afsnit om udnyttelse, kontinuitet og revurdering i Formalia.
- 4) De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
- 5) Drifts-, indretnings-, eller bygningsmæssige ændringer, skal anmeldes til kommunen inden de påbegyndes. Kommunen vurderer, om de aktuelle planer for ændring/udvidelse/renovering kan ske indenfor rammerne af denne miljøgodkendelse.

Nye og reoverede stalde

- 6) Den gamle stald må tages i brug igen som stald til flexgruppen alle kvæg. Produktionsarealet udgør 850 m². Stalden skal etableres med dybstrøelse.
- 7) Det nye byggeri skal opføres således, at valg af byggemateriale og farver vil falde i harmoni med de eksisterende bygninger og det omgivende landskab. Farver skal derfor være afdæmpede nuancer og materialer skal være ikke reflekterende.

Flytbare anlæg

- 8) Der må opstilles 4 flytbare læskure på 30 m² hver til kvier, 3 flytbare grisehytter på 5 m² hver og 1 flytbar kreaturvogn til slagtesvin på 15 m²
- 9) De flytbare anlæg må ikke placeres indenfor skovbyggelinjen se bilag 4.

Opbevaringsanlæg

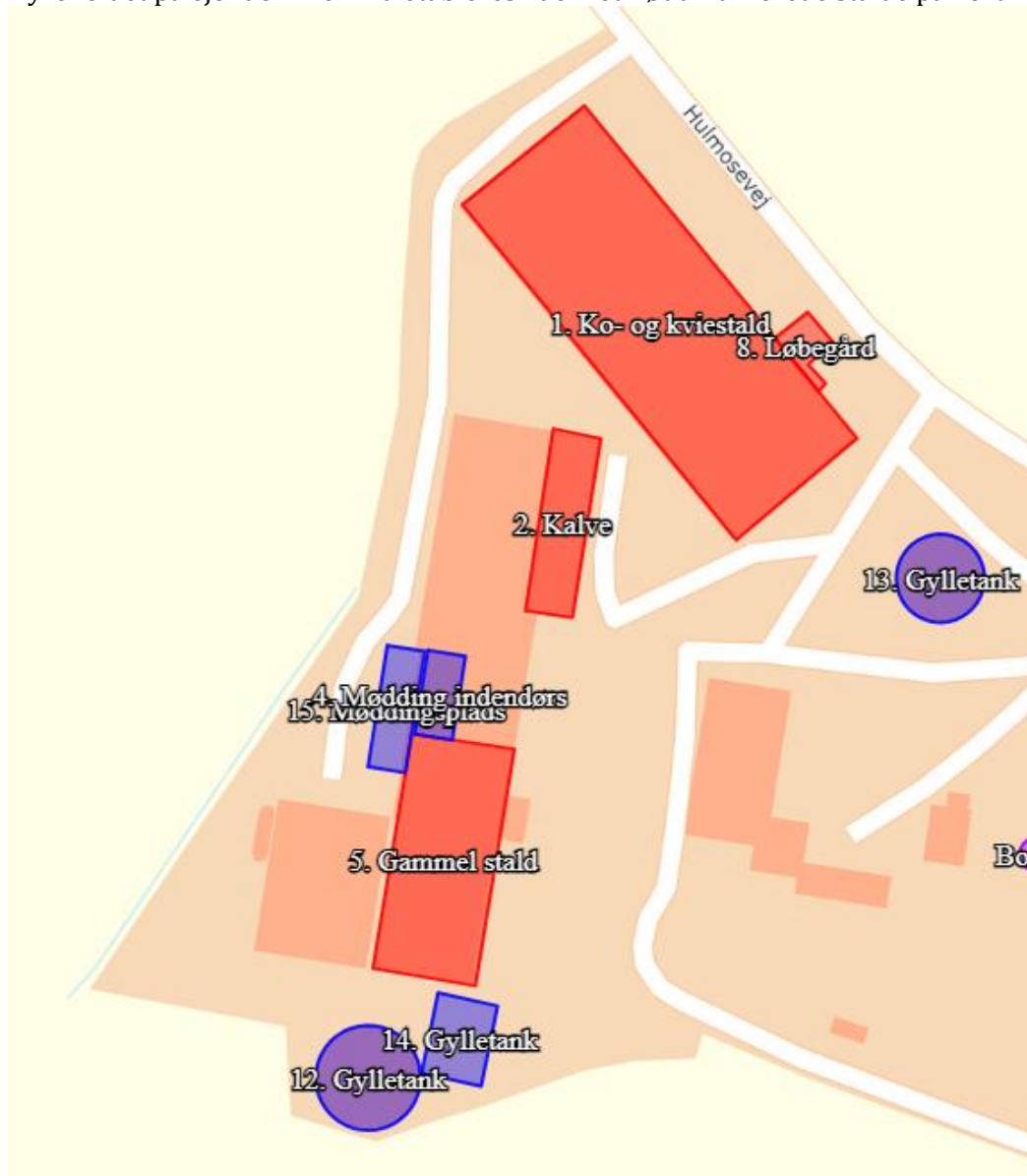
- 10) Der må indrettes en indendørs møddingsplads på 162 m² i bygning 4.
- 11) Der må indrettes en møddingsplads på en eksisterende betonplads (15) på 249 m², men det skal sikres at pladsen lever op til gældende regler. Der skal bl.a. etableres afløb til en ny

opsamlingsbeholder og der skal laves en sideafgrænsning i form af en betonvulst og 2 m frit beton eller en mindst 1 m høj mur.

Godkendte stalde, produktioner og miljøteknologier

12) Dyreholdet på ejendommen må etableres i de med rødt markerede stalde på kort nedenfor.

13) I stalde med dyrehold skal dyretype og staldkategori på arealer der anvendes til produktion være i overensstemmelse med oversigten nedenfor.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Dyretype	Staldsystem
Eksisterende staldafsnit				
2. Kalve	438	330	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder	Dybstrøelse

1. Ko- og kviestald	3393	2703	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder	Dybstrøelse
8. Løbegård	98	96	Flexgruppe: Alle Kvæg	Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)
Nye Staldafsnit				
5. Gammel stald	1237	850	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder	Dybstrøelse
Andre nye bygninger				
4 Flytbare læskur på 30 m ² hver				
3 Flytbare grisehytter på 5 m ² hver				
1 Flytbar kreaturvogn til slagtesvin på 15 m ²				

- 14) På husdyrbruget skal der anvendes teknologier til reduktion af ammoniakemission som angivet i tabellen nedenfor.

Enhed	Miljøteknologi	Driftstimer pr år	Effekt NH ₃ -N %
Underjordisk gylletank	Fast overdækning	8700	50

Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand

- 15) Der skal til beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand træffes foranstaltninger som anført i tabellen nedenfor.

Vask af maskiner	Vask af landbrugsmaskiner og redskaber skal ske på fast vaskeplads med bortledning af vaskevandet til opsamlingsbeholder. Alternativt kan vask af landbrugsmaskiner ske på udbringningsarealerne.
Rengøring af arealer	Affald, foderrester, gødningsspild mv. skal fjernes fra befæstede arealer, som har afledning af overfladevand til nedsivning eller recipient.
Vedligeholdelse af anlæg	Afløb, beholdere, pumper og andet, som anvendes til afledning af spildevand, restvand og saftafløb, skal altid være i driftsklar stand. Ændret håndtering af spildevand, restvand og saftafløb skal anmeldes til kommunen.
Håndtering af gylle	Håndtering af gylle skal foregå under opsyn og eventuelt spild skal straks opsamles. Påfyldning af gyllevogne skal ske med vognmonteret pumpe, der har returløb til tanken eller på fast plads med afløb til opsamlingsbeholder.

Opbevaringsanlæg generelt	Opbevaringskapaciteten skal være mindst 9 mdr.
Kompost- og ensilageopbevaring	Ved etablering af kompost og ensilage i markstakke skal tidspunkt og placering noteres på et kortbilag i driftsjournalen.
Oplag af olie og medicin	Eventuelt spild af olie skal straks opsamles af velegnet absorptionsmateriale – eks. kattegrus. Spildolie skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening. Medicin skal opbevares forsvarligt og utilgængeligt for uvedkommende.
Affald	Affald skal opbevares og bortskaffes, efter kommunens til en hver tid gældende affaldsregulativ.

Beskyttelse i forhold til naboer

- 16) Der skal til beskyttelse imod væsentlige nabogener træffes foranstaltninger, som anført i tabellen nedenfor.

Fluer og skadedyr	Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse - som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). På forlangende skal indgås kontrakt med autoriseret rottebekæmpelsesfirma.			
Lugt	Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder renholdelse og tørhed på den faste del af staldgulvet, renholdelse for at hindre støv- og smudsbelægninger i stalden samt renholdelse af fodringssystem m.v.			
Støj	Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige nedenstående værdier, målt ved nabobeboelser, eller deres opholdsarealer.			
	Dag	Tidsrum	db(A)	Midlingstid
	Mandag - fredag	07.00 - 18.00	55	8 timer
	Mandag - fredag	18.00 - 22.00	45	1 time
	Lørdag	07.00 - 14.00	55	7 timer
	Lørdag	14.00 - 18.00	45	4 timer
	Lørdag	18.00 - 22.00	45	1 time
	Søn- og helligdag	07.00 - 22.00	45	1 time
Alle dage	22.00 - 07.00	40	½ time	
Lavfrekvent støj,	Nedenstående grænser er for lavfrekvent støj og infralyd (dB re 20 µPa), målt indendørs. Støjgrænserne gælder for ækvivalentniveauet over et tidsrum på 10 minutter, hvor støjen er kraftigst. Grænserne er gældende			

	for impulsagtig lavfrekvent støj og infralyd. For støj/lydgrænser hvor der ingen impulser forekommer, skal der lægges 5 dB til nedenstående skema.		
	Anvendelse	Tidsrum	A-vægtet lydtryksniveau (10-160 Hz), dB
	Beboelsesrum	Aften/nat kl. 18.00-07.00 Dag kl. 07.00-18.00	15 20
	Kontorer, undervisnings- og andre støjfølsomme rum	Hele døgnet	25
	Øvrige rum	Hele døgnet	30
	Måling for lavfrekvent støj skal følge anvisningerne i afsnit 3.4 i Miljøstyrelsens Orientering nr. 9 af 1997 "Lavfrekvent støj, infralyd og Vibrationer i eksternt miljø"		
Vibrationer	Nedenstående grænser er for vibrationer, dB re 10^{-6} m/s. Vibrationsgrænserne gælder for det maksimale KB-vægtede accelerationsniveau med tidsvægtning Slow.		
	Anvendelse	Tidsrum	Vægtet acc. niv, L_{aw} i dB
	Boliger i boligområder	Hele døgnet.	75
	Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	Aften/nat kl. 18.00-07.00 Dag kl. 07.00-18.00	75 80
	Institutioner	Hele døgnet	75
	Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	85
	Ved måling til dokumentation for overholdelse af vibrationsgrænserne, skal anvisningerne i afsnit 4.3 i Miljøstyrelsens Orientering nr. 9 af 1997 "Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø" anvendes.		
Kontrol og målinger for støj/vibrationer	<p>Husdyrbruget skal for egen regning dokumentere, at støj- og vibrationsvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt medmindre den seneste kontrol viser, at vilkårene ikke er overholdte.</p> <p>Måle- og beregningspunkter fastsættes efter nærmere aftale med tilsynsmyndigheden.</p> <p>Hvis de fastsatte støjgrænser overskrides, skal der sammen med rapport om målinger/ beregninger fremsendes forslag til støj- og/eller vibrationsreduktion ned til de fastsatte grænseværdier og med tidsplan for gennemførelse.</p> <p>Ved målinger/beregninger for støj og/eller vibrationer, udarbejdelse af afrapportering og gennemførelse af eventuelle tiltag for støj- og/eller vibrationsreduktion, skal udgifterne hertil alene afholdes af virksomheden.</p>		
Lys	<p>Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for de omkringboende.</p> <p>Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til væsentlige lysgener, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan og</p>		

	derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.
Støv	Driften må ikke medføre støvgener uden for ejendommens eget areal, som af tilsynsmyndigheden skønnes at være væsentlige. Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med melcykloner, eller anden støvbegrænsende foranstaltninger.
Døde dyr	Døde dyr skal bortskaffes til godkendt destruktionsvirksomhed. Animalsk affald, herunder selvdøde dyr skal opbevares og afhændes i overensstemmelse med den til enhver tid gældende bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr.

Tilsyn, kontrol og egenkontrol

- 18) Dokumentation i form af logbog, kvitteringer og opbevaringsaftaler opbevares i mindst 3 år og forevises tilsynsmyndighed efter anmodning.

Uheld og risici

- 19) Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til at anmelde dette til tilsynsmyndigheden, Ringkøbing-Skjern Kommune den først kommende hverdag. Er der behov for øjeblikkelig indsats ringes 112.
- 20) Senest 14 dage efter driftsuheld skal driftsansvarlig fremsende en skriftlig orientering, der beskriver uheldets omfang og indsatsen mod miljømæssige skader, samt beskriver forebyggende foranstaltninger, der begrænser risiko for nye uheld.
- 21) Ejendommens beredskabsplan/driftsforskrift skal til en hver tid være ajourført.

Bedst tilgængelige teknik / Renere teknologi

- 22) På husdyrbruget skal der være fokus på energioptimering evt. ved et energitjek.

Ophør

- 23) Ved ophør af driften, skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende tilstand. Bl.a. skal stoffer, der kan forurene jord, grundvand og overfladevand, samt affald bortskaffes, efter gældende regler.

Formalia

Lovgrundlag

Miljøgodkendelsen er givet på baggrund af husdyrbrugsloven, hvor krav efter VVM-direktivet, habitatdirektivet og IE-direktivet samt i et vist omfang regler fra miljøbeskyttelsesloven og planlovens landzoneregler varetages.

Miljøgodkendelsen suppleres af generelle regler i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og den generelle regulering i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Grundlaget for miljøgodkendelsen var på godkendelsestidspunktet:

- Kommuneplan 2021-2033
- Husdyrbrugsloven, Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1572 af 20. december 2006 senest ændret i bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. nr. 520 af 1. maj 2019
- Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug nr. 443 af 26. april 2023
- Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning nr. 2243 af 29. november 2021 (Husdyrgødningsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om jordbrugsvirksomheders anvendelse af gødning nr. 1142 af 10. juli 2022 (gødningsanvendelsesbekendtgørelse)
- Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse, nr. 1392 af 4. oktober 2022 (Naturbeskyttelsesloven)
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 2091 af 12. november 2021
- Bekendtgørelse om affald, nr. 2512 af 10. december 2021 (Affaldsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines nr. 1257 af 27. november 2019 (Olietankbekendtgørelsen)

Der gøres opmærksom på, at ansøger selv har ansvar for at indhente nødvendige godkendelser/tilladelser i henhold til anden lovgivning.

Høring og offentliggørelse

Ansøgningsmaterialet har været offentliggjort i 3 uger på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside www.rksk.dk/om-kommunen/annoncering/landbrug fra den 16. oktober 2023 til den 6. november 2023, hvor der ikke er indkommet bemærkninger til det ansøgte.

Udkastet til miljøgodkendelsen har været i 30 dages høring hos ansøger, konsulent, naboer og ejere og beboere på ejendomme med boliger/bygninger indenfor konsekvenszonen fra 3. juni 2024 til 8. juli 2024.

Naboer: Ejere og beboer af boliger og bygninger indenfor konsekvensradius på 456 meter

Matrikulære naboer: Matrikulære naboer i husdyrlovens forstand defineres som ejere af ejendomme, der matrikulært grænser op til den ejendom, hvorpå anlægget er beliggende. Ringkøbing-Skjern kommune vurderer at udvidelser på anlæggene generelt er af underordnet betydning for de matrikulære naboer til ejendommens markarealer. Nabohøringen tager derfor udgangspunkt i den matrikel, hvorpå anlæggene ligger. De naboer til markarealer, som i særlige tilfælde bliver berørt af udvidelsen, bliver inddraget i høringen i henhold til forvaltningslovens almindelige regler om partshøring. Det er i den aktuelle sag vurderet, at der ikke er nogen, som skal inddrages i høringen.

I forbindelse med høringen er der indkommet bemærkninger til det ansøgte fra en nabo vedr. jord på vejene i forbindelse med kørsel på offentlig vej.

Generelt kan der i en miljøgodkendelse stilles vilkår om, at anvende bestemte interne veje samt hvilke veje der skal benyttes ved til- og frakørsel. Der kan desuden stilles krav om, at til- eller frakørsel af foder, gødning m.v. kun må ske på bestemte tidspunkter. Derimod er der ikke i husdyrbrugsloven hjemmel til at fastsætte vilkår for transporten på offentlig vej, samt spørgsmål vedr. belastning af det lokale vejnet. Færdsel på offentlig vej reguleres i øvrigt af færdselsloven og håndhæves af politiet.

De indsendte bemærkninger har ikke givet anledning til ændringer i forhold til udkastet.

Afgørelse om miljøgodkendelse vil blive offentliggjort den 15. juli 2024 på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside på www.rksk.dk/om-kommunen/annoncering/landbrug.

Klagevejledning

I henhold til Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kapitel 7, kan der klages over miljøgodkendelsen af ansøgeren, Miljøministeriet, samt enhver, der må antages, at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af de myndigheder og organisationer, der angivet i lovens § 85-87.

Ved klage, kan Miljø- og Fødevarerklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen.

Udnyttelse af miljøgodkendelsen i klageperioden og imens eventuel klage behandles, sker på eget ansvar.

Ansøgeren vil få besked, hvis der klages over afgørelsen.

For behandling af klager, der indbringes for nævnet, herunder anmodning om genoptagelse, betaler klager et gebyr på 900 kr. for privatpersoners og 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende.

Klagegebyret tilbagebetales, hvis du får helt, eller delvis medhold i din klage, hvis den påklagede afgørelse ændres, eller ophæves, eller klagen afvises, som følge af overskredet frist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af klagenævnets kompetence.

Ønskes afgørelsen prøvet ved domstolene, skal søgsmål ifølge § 90 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug være anlagt inden 6 måneder efter, at sagen er offentliggjort.

Klagefristen er 4 uger og regnes fra datoen for offentliggørelsen. Klagen skal være modtaget og registreret senest den 12. august 2024.

Indsendelse af klage

Det er obligatorisk for klager, at bruge Miljø- og Fødevarerklagenævnets digitale Klageportal, med mindre, du har fået en tilladelse fra Miljø- og Fødevarerklagenævnet, der fritager dig for, at anvende den digitale Klageportal. I nedenstående tekst kan du se, hvordan du skal bruge den digitale Klageportal.

Digital Klageportal

Hvis du ønsker, at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder på dette link: <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenavnet/>

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er indsendt til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, og når du har indbetalt klagegebyret. Du betaler gebyret via elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling.

Anmodning om fritagelse for indsendelse, via klageportal

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal, som udgangspunkt, afvise en klage, der ikke er indsendt via Klageportalen. Hvis du ønsker, at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende din klage og en begrundet anmodning til Ringkøbing-Skjern Kommune, Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing. Ringkøbing-Skjern Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Hjælp til klage

Miljø- og Fødevarerklagenævnet stiller i et vist omfang, en supportfunktion til rådighed ved oprettelse af en klage. Supportfunktionen kan kontaktes pr. tlf.: 7240 5600, eller på mail: nh@naevneneshus.dk. De kan kontaktes på følgende tidspunkter: man.-fre. 9.00-15.00.

Udnyttelse, kontinuitet og revurdering

En godkendelse efter § 16a i husdyrbrugsloven bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter at godkendelsen er meddelt. Godkendelsen anses for udnyttet, når byggeriet faktisk er afsluttet. Hvis der ikke foreligger et byggeri anses en godkendelse for udnyttet, når det konstateres, at det, der er truffet afgørelse om, faktisk er gennemført.

En udnyttet miljøgodkendelse kan bortfalde helt eller delvist, hvis den efterfølgende ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år. Udnyttelsen forudsætter at mindst 25 % af det godkendte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt og at den driftsmæssige udnyttelse ikke på noget tidspunkt ophører i 3 på hinanden følgende år. Driftsmæssig udnyttelse kræver, at der er dyr på produktionsarealerne svarende til mindst 50 % af det mulige ifølge dyrevelfærdskravene.

På vegne af Teknik- og Miljøudvalget

Ivan Thesbjerg
Afdelingsleder
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Berith Bressendorff
Miljømedarbejder
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Kopi af udkast til miljøgodkendelse er sendt til:

Ansøger: Ejer af ejendommen på Hulmosevej 3, 6880 Tarm

Konsulent: Per Lousdal (Sagro I/S), e-mail: pll@sagro.dk

Ejere og beboer af boliger/bygninger inden for konsekvensradius på 456 meter

Matrikulære naboer til matrikel nr. 2a, Dyrvig By, Hoven

Udkast sendt i høring hos nedenstående liste

Kopi af miljøgodkendelsen er sendt til:

- Sagro I/S, Konsulent Per Lousdal, e-mail: pll@sagro.dk
- Ringkøbing-Skjern museum, Arkæologisk Afdeling v/Torben Egebjerg, e-mail: post@arkvest.dk
- Rådet for Grøn Omstilling, e-mail: husdyr@rgo.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, e-mail: natur@dof.dk, ringkoebing-skjern@dof.dk
- Styrelsen for Patientsikkerhed, e-mail: stps@stps.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomité for Ringkøbing-Skjern Kommune, e-mail: dnringkoebing-skjern-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk
- Friluftsrådet Midt-Vest, e-mail: Ringkoebing-skjern@friluftsraadet.dk og lokalraad@friluftsraadet.dk
- Foreningen Greenpeace Danmark: info.dk@greenpeace.org

Miljøkonsekvensrapport

Ansøgningen om miljøgodkendelse skal i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen omfatte en miljøkonsekvensrapport, idet der er tale om en ansøgning om godkendelse efter § 16 a, stk. 2, i husdyrbrugloven.

Krav til miljøkonsekvensrapport

Miljøkonsekvensrapporten skal mindst omfatte:

- 1) En beskrivelse af det ansøgte med oplysninger om
  - a) det ansøgtes placering, udformning, dimensioner og andre relevante særkender
  - b) det ansøgtes forventede væsentlige og eventuelle kumulative indvirkninger på miljøet
  - c) det ansøgtes særkender eller de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere forventede væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet, og
  - d) den eller de rimelige alternative løsninger, som ansøger har undersøgt, og som relevante for det ansøgte og dets særlige karakteristika, og hovedårsagerne til den eller de valgte løsninger under hensyn til det ansøgtes indvirkninger på miljøet.
- 2) Et samlet, ikke-teknisk resumé af oplysningerne i pkt. 1, og tillige oplysninger om foranstaltninger ved ophør, hvis det ansøgte vedrører et IE-husdyrbrug.
- 3) Oplysning om den kompetente ekspert, der har udarbejdet miljøkonsekvensrapporten.

Ansøger skal ved udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten tage hensyn til tilgængelige resultater af andre relevante vurderinger.

Ansøgers oplysninger i miljøkonsekvensrapporten, skal på en passende måde påvise, beskrive og vurdere det ansøgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger i forhold til:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,

- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,
- 5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og
- 6) sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.

Gennemgang af miljøkonsekvensrapport

Ringkøbing-Skjern Kommune skal i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen gennemgå miljøkonsekvensrapporten med inddragelse af den fornødne ekspertise og kan i fornødent omfang indhente yderligere oplysninger fra ansøger til opfyldelse af kravene.

Miljøkonsekvensrapport, ansøgningen i Husdyrgodkendelse.dk, BAT-redegørelse og beredskabsplan er gennemgået, og der er indhentet supplerende oplysninger.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes samlede vurdering, at ansøger og dennes konsulent har leveret tilstrækkelige oplysninger til, at der kan gennemføres en miljøvurdering af det ansøgte.

Miljøvurderingen

I henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal Kommunalbestyrelsen ved afgørelsen om godkendelse efter § 16 a i husdyrbrugloven vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig

- 1) landskabelige værdier,
- 2) natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning,
- 3) jord, grundvand og overfladevand, og
- 4) lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Kommunalbestyrelsen skal ved vurderingen inddrage alle etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget, der er godkendt, tilladt eller afgjort efter anmeldelse inden for de seneste 8 år før kommunalbestyrelsens afgørelse.

Erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Lovliggørelsen af arealet med dybstrøelse er nødvendigt for at have plads til opstaldning af ejendommens kvier, udvidelse af arealet med mødding er nødvendigt for at kunne opbevare dybstrøelse der skal leveres til biogas.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at udvidelsen af produktionsarealet i den ældre staldbygning er en naturlig udvidelse af husdyrbruget, som er erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Beskrivelse af husdyrbruget

Ansøgt drift

Beskrivelse af det ansøgte/ændringen:

En ældre staldbygning (5) bruges til dybstrøelse, i den gældende miljøgodkendelse er der ikke regnet med dyr i den bygning. Der søges lovliggjort produktionsareal med dybstrøelse og mulighed for ekstra dybstrøelse i alt 850 m² i bygning 5

Der sker som følge af det ansøgte en udvidelse af produktionsarealerne i og med at der søges om at tage et ældre staldanlæg i brug igen.

Områder, hvor dyrene ikke kan opholde sig og/eller ikke har mulighed for at gødningsafsætte, medregnes ikke som produktionsareal. Ansøger oplyser: Produktionsarealet er i denne ansøgning opgjort dels ud fra byggetegninger og dels ud fra opmålinger foretaget i samarbejde med ansøger.

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
2. Kalve	438	Naturlig ventilation	3 m	(#641154) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	330
1. Ko- og kviestald	3393	Naturlig ventilation	3 m	(#641157) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	2703
8. Løbegård	98	Naturlig ventilation	3 m	(#641160) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	96
5. Gammel stald	1237	Naturlig ventilation	3 m	(#641163) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	850
Sum						3979
Nudrift						
2. Kalve	438	Naturlig ventilation	3 m	(#641155) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	330
1. Ko- og kviestald	3393	Naturlig ventilation	3 m	(#641158) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	2703
8. Løbegård	98	Naturlig ventilation	3 m	(#641161) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	96
Sum						3129
8 års drift						
2. Kalve	438	Naturlig ventilation	3 m	(#641156) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	330
1. Ko- og kviestald	3393	Naturlig ventilation	3 m	(#641159) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	2703
8. Løbegård	98	Naturlig ventilation	3 m	(#641162) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	96
Sum						3129

Beskrivelse af nudriften:

Tidligere godkendelser:

- Miljøgodkendelse af 20. juli 2007
- Revurdering af miljøgodkendelse af 27. november 2015

Beskrivelse af 8-årsdrift:

Husdyrbrugets 8-årsdrift er identisk med nudriften.

Ikke fast placerede husdyr anlæg

Udover produktionsarealerne er der nogle flytbare hytter der bruges som læskur for kvierne på marken. Hytterne er hver ca. 30 m² der er på nuværende tidspunkt 3 og ansøger vil gerne have en mere. Derudover er der lidt grise på friland. Det er kun ca. 3 søer med opfodning af grisene. Søerne har adgang til 3 grisehytter og til slagtegrisene bruges en kreaturvogn som hytte. Læskure og grisehytter er ikke fast placerede husdyranlæg og skal leve op til reglerne for ikke fast placerede husdyranlæg.

Produktioner med miljøteknologi

Ud over de valgte staldsystemer anvendes der ikke yderligere miljøteknologier.

Gødningsopbevaringsanlæg

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
12. Gylletank	Flydende				430
13. Gylletank	Flydende				304
15. Møddingsplads	Fast				234
4. Mødding indendørs	Fast				162
14. Gylletank	Flydende				249
Nudrift					
12. Gylletank	Flydende				430
13. Gylletank	Flydende				304
14. Gylletank	Flydende				249
8 års drift					
12. Gylletank	Flydende				430
13. Gylletank	Flydende				304
14. Gylletank	Flydende				249

Beskrivelse af ændringerne på husdyrbrugets opbevaringslagre:

Der sker ingen ændring af de eksisterende gyllebeholdere, hvoraf den ene er en underjordisk gyllebeholder. Der indrettes to nye møddingspladser henholdsvis indendørs i bygning 4 i en eksisterende indendørs ensilagesilo og udendørs på en gammel ensilageplads. De nye møddingspladser skal indrettes efter gældende regler.

Gødningsandele			
Lagernavn	Gødningstype	Øvrige oplysninger	Areal (m ²)
Ansøgt drift			
15. Møddingsplads	Kvæg, heste, får og geder		200
4. Mødding indendørs	Kvæg, heste, får og geder		160
Nudrift - Ingen data			
8 års drift - Ingen data			

Opbevaringsanlæg med miljøteknologi

Opbevaringslagre med miljøteknologi		
Lagernavn	Beskrivelse af miljøteknologi	NH ₃ -N effekt (%)
Ansøgt drift		
14. Gylletank	Underjordisk	50,0
Nudrift		
14. Gylletank	Underjordisk	50,0
8 års drift		
14. Gylletank	underjordisk	50,0

Gylletank (14) er underjordisk og derfor med fast overdækning.

Gyllebeholdere nærmere end 300 meter fra beboelse.

Det er et lovkrav, at gyllebeholdere der indeholder husdyrgødning af svin eller kødædende pelsdyr og ligger mindre end 300 m fra nabobebyggelse på etableringstidspunktet, skal være forsynet med fast overdækning. Medmindre de er lovligt etableret før den 1. januar 2007 eller godkendt før 1. januar 2007.

Der ligger beboelse indenfor 300 meter fra husdyrbrugets gyllebeholdere. Beholderne er opført inden 1. januar 2007, og derfor er de ikke omfattet af krav om fast overdækning.

Lagerregnskab og opbevaringskapacitet

Ansøger har oplyst følgende:

Opbevaringsanlæg	Opførsels år / 5 el. 10 års beholderkontrol	Kapacitet (m ³)	Teknologi
Gylletank 12	1996/2019	1.565	Flydelag
Gylletank 13	1980/2019	1.200	Flydelag
Gylletank 14	1989/2019	600	Overdækning
Gyllekanaler		700	

Lejet gyllebeholder Vester Grenevej 10, 6880 Tarm			
I alt		3.365	

Opbevaringsanlæg til husdyrgødning.

Flydende husdyrgødning omfatter gylle og hvad, der i øvrigt ledes til gylleanlægget i form af vaskevand mv.

Den flydende husdyrgødning fra staldene pumpes via fortanken til gyllebeholder. I fortanken er der en elpumpe, der pumper gyllen via jordledning til gyllebeholder. Gyllebeholderne tømmes vha. sugekran på gyllevogn.

Med denne godkendelse følger der en fleksibilitet i antallet og sammensætningen af dyreholdet. Det er derfor ikke muligt på nuværende tidspunkt at lave en kapacitetsberegning. Der vil dog til en hver tid, være en opbevaringskapacitet til minimum 9 måneder for den flydende husdyrgødning, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen § 11 stk. 2.

Der søges om at en af ensilagesiloerne i bygning 4 kan bruges som ny mødding. Derudover ansøges der også om at en eksisterende betonplads (15) kan bruges som mødding den overholder ikke kravene til møddingsplads nu. Hvis møddingspladsen 15 tages i brug som mødding vil der blive etableret afløb til en ny opsamlingsbeholder og der bliver lavet en sideafgrænsning i form af en betonvulst og 2 m frit beton eller en mindst 1 m høj mur.

En del af dybstrøelsen afsættes til biogas og det resterende opbevares i markstak når det er kompostlignende.

Kommunens vurdering:

Ansøger har redegjort for, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til rådighed for ejendommen. Møddingspladserne skal overholde gældende lovgivning før de må anvendes som møddingsplads.

Lokalisering

Forbudszoner

Indenfor forbudszonerne må der ikke etableres nybyggeri (husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg) eller udvidelser/ændringer i eksisterende bygninger, der medfører forøget forurening.

Område	Afstandskrav	Afstand målet fra nybyggeri/bygning, hvor ændringen eller udvidelsen sker
By - og sommerhuszoner	50 meter	Mere end 50 meter
Lokalplanområder	50 meter	1,2 km
Nabobeboelsesbygninger	50 meter	Mere end 50 meter
Afstand til kategori 1-natur og kategori 2-natur*	10 meter	Mere end 10 meter

* Ensilageopbevaringsanlæg er ikke omfattet af kravet

Der er intet nybyggeri eller ændringer/udvidelser i de eksisterende bygninger indenfor forbudszonerne.

Afstandskrav

Til husdyranlæg generelt (stald, opbevaringslager og/eller ensilage- opbevaringsanlæg) er der faste afstandskrav for at beskytte imod forurening eller væsentlige gener fra anlæggene.

Afstandskravene gælder kun for nybyggeri, og eksisterende anlæg er derfor ikke omfattet af bestemmelsen.

Type	Afstandskrav (m)	Overholdt ja/nej
Vandforsyning til < 10 ejendomme	25	ja
Vandforsyning til > 10 ejendomme	50	ja
Vandløb, dræn og søer * ¹	15	ja
Offentlig vej, privat fællesvej	15	ja
Levnedsmiddelvirksomhed	25	ja
Beboelse på samme ejendom * ²	15	ja
Naboskel	30	ja

*¹ Fra åbne vandløb og til søer med et areal, der er større end 100 m² skal der være mere end 100 meter til opbevaringsanlæg for flydende husdyrgødning.

*² Ensilageopbevaringsanlæg er ikke omfattet af kravet

De lovpligtige afstandskrav er ifølge ansøgningens oplysninger overholdt.

Da de lovpligtige afstandskrav er overholdt, vurderes anlægget derfor, placeringsmæssigt, ikke at give væsentlige gener for omgivelserne eller væsentlig risiko for forurening.

Beskyttelseslinjer

Naturbeskyttelseslovens bestemmelser om bygge- og beskyttelseslinjer skal sikre, at de nærmeste omgivelser ved søer og åer samt omkring fortidsminder, skove og kirker friholdes for bebyggelse eller andre væsentlige landskabelige indgreb.

Der er ved behandlingen af sagen taget stilling til nedenstående beskyttelseslinjer, og det er med X angivet, om nybyggeri på ejendommen ligger indenfor eller udenfor linjerne.

Beskyttelseslinje	Indenfor (x)	Udenfor (x)	Beskyttelseslinje	Indenfor (x)	Udenfor (x)
Klitfredede arealer		x	Skove		x
Strand		x	Fortidsminder		x
Søer		x	Kirker		x
Vandløb		x			

Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at husdyrbrugets anlæg ikke er i modstrid med de hensyn, der skal tages i forhold til ovennævnte emner.

Samlet vurdering af lokalisering

Idet husdyrbruget ligger udenfor forbudszoner, alle afstandskrav er overholdt og anlæggets placering ikke er i strid med beskyttelseslinjer, er det Ringkøbing-Skjern kommunes vurdering, at husdyrbruget ikke placeringsmæssigt vil give anledning til væsentlige gener for omgivelserne eller væsentlig risiko for forurening.

Påvirkning af landskab

Husdyrbruget ligger uden for de områder, som i kommuneplanen er udpeget som geologiske interesseområder og værdifulde kulturmiljøer.

Større uforstyrrede landskaber

Husdyrbruget ligger inden for et større uforstyrret landskab. Målsætningen for et større uforstyrret landskab er at landskabet så vidt muligt skal friholdes for nye større tekniske anlæg, som veje, master, større virksomheder, byudvikling mv., der kan have en stor syns- og støjmessig indvirkning på omgivelserne. Landbrugsbyggeri vurderes som udgangspunkt ikke at være et større teknisk anlæg. Der opføres ikke nye bygninger i forbindelse med denne miljøgodkendelse.

Bevaringsværdige landskaber

Bevaringsværdige landskaber er landskaber, der er særligt karakteristiske på grund af deres naturgrundlag (terræn, jordtype med videre), kulturgrundlag (byggeri, skov landbrug med videre) eller rumlige og visuelle fremtoning. Husdyrbrugets anlæg grænser op til et bevaringsværdigt landskab, hvor etableringer og tilpasninger af byggeri og anlæg samt ændringer i arealanvendelsen så vidt muligt ske under hensyntagen til landskabets karakteristika. Der opføres ikke nye bygninger i forbindelse med denne miljøgodkendelse.

Landskabsvurdering

Husdyrbruget ligger indenfor landskabsområdet Skjern Enge Landbrugsslette.

Skjern Enge Landbrugsslette er kendetegnet af et lavtliggende, fladt terræn, hvilket er opdelt af flere ådale. Landskabsområdet er opdelt af smeltevandsdale og en central hedeslette. Området indeholder flere store og små lavbundsområder.

Karaktertrækkene omfatter middelstore marker afgrænset af hegn på et fladt og lavtliggende terræn med spredt bevoksning, hvor der er begrænsede udsigter.

Landskabsområdet har en enkel karakter og middel skala på grund af det landbrugsdominerede landskab, flade terræn med hegn, der helt eller delvist skaber velafgrænsede lukkede rum.

Retningslinjer for landbrugsbyggeri:

Landskabet har kapacitet til indpasning af landbrugsbyggeri i lille til middelstor skala.

Landbrugsbyggeri kan afskærmes af beplantning, hvor det vurderes at kunne indpasses i det omkringliggende landskabs bevoksningsstruktur. I terrænlavninger, hvor beplantning er fraværende, bør afskærmning med beplantning undgås.

Det er væsentligt, at der tages hensyn til den samlede bygningsmasses visuelle udtryk, og at nyt byggeri tilpasses det eksisterende, så byggeriet fremstår ensartet og harmonisk i landskabsbilledet.

Der bør ikke etableres markant byggeri i landskabet tilknyttet Skjern Ådal, da dette kan sløre udsigterne og ændre den ellers åbne karakter friholdt for markant landbrugsbyggeri.

I terrænlavninger nær øvrige ådale bør landbrugsbyggeri indpasses i lille skala.

Bygningsbeskrivelse

Der opføres ikke nybyggeri i forbindelse med ændringen af dyreholdet. Produktionsarealet udvides ved at genoptage brugen af en ældre stald. Husdyrbruget vil derfor fremstå uændret.

Der er allerede flytbare læskure og grisehytter på ejendommen. Disse ikke fast placerede anlæg skal have afdæmpede farver og bestå af ikke reflekterende materialer af hensyn til landskabet.

Beplantning:

Ejendommen er afskærmet af beplantning mod øst og i mindre grad mod vest. Staldbyggeriet er dog synligt, når man nærmer sig fra vest, men på afstand er ejendommen afskærmet af læhegsbeplantning i landskabet. Der opføres ikke nye bygninger i forbindelse med denne miljøgodkendelse.

Beplantning udgør et betydningsfuldt element ved at relatere et bygningsanlæg til landskabet og visuelt binde det til jordoverfladen og skabe et harmonisk anlæg.

Især beplantningen op til og omkring bygningerne har betydning for helhedsbilledet i forhold til omgivelser og landskabet. Sammen med stillingtagen til materialer og farver er beplantning vigtigt for staldanlægs miljø ude og inde samt for den visuelle opfattelse af byggeriet i sig selv og i tilknytning til dets omgivelser.

Samlet vurdering af påvirkningen af landskab

Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte husdyrbrug ikke er i modstrid med ønsket om at bevare det åbne landskab og beskytte de landskabelige hensyn, der er beskrevet i kommuneplanens retningslinjer for udviklingen af Ringkøbing-Skjern Kommune. Husdyrbruget vurderes således, hverken at skæmme landskabet, have synlige langtrækkende konsekvenser for landskabet, eller på anden vis påvirke de landskabelige værdier væsentligt.

Påvirkning af vilde planter og dyr.

Ammoniak påvirkning af natur

Påvirkningen af natur med dens bestande af vilde planter og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning vurderes på baggrund af følgende

Den maksimale tilladte totaldeposition af ammoniak på ammoniakfølsomme naturområder omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2, i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Den maksimale tilladte merdeposition af øvrige ammoniakfølsomme naturområder efter konkret vurdering, jf. § 29, i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

Kategori 1-Natur

§ 7, stk. 1, nr. 1, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for Internationale Naturbeskyttelsesområder. De Natura 2000-naturtyper, som omfattes af § 7, stk. 1, nr. 1, er afgrænset til de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000 planlægningen. Desuden omfatter § 7, stk. 1, nr. 1 heder og overdrev inden for Internationale Naturbeskyttelsesområder, som er beskyttet efter naturbeskyttelsesloven § 3.

Kategori 2-Natur

§ 7, stk. 1, nr. 2, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for Internationale Naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: Højmoser, lobeliesøer,

samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Kategori 3-Natur

For ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af ovenstående Kategori 1- og 2-Natur, skal kommunen foretage en konkret vurdering af, om der skal fastsættes krav.

Kommunen skal konkret vurdere, følgende beskyttede ammoniakfølsomme naturtyper uden for de Internationale Naturbeskyttelsesområder, der ikke er omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2: Det drejer sig om heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Kommunen skal også konkret vurdere ammoniakfølsomme skove, der ligger uden for de Internationale Naturbeskyttelsesområder.

Ved den konkrete vurdering af, om der er tale om særlige regionale, eller lokale naturinteresser og ved vurdering af, om der skal stilles krav til den maksimale N-merdeposition på naturområder omfattet af Kategori 3-Natur, skal kommunen inddrage følgende fire kriterier:

1. Det aktuelle naturområdes status i kommuneplanen, herunder særligt, om det aktuelle ammoniakfølsomme naturområde er omfattet af kommuneplanens udpegning af særligt værdifulde naturområder, rekreative områder og/eller værdifulde kulturmiljøer, samt kommuneplanens retningslinjer for varetagelsen af naturbeskyttelsesinteresserne, de rekreative interesser og de kulturhistoriske interesser.
2. Om de aktuelle områder er omfattet af fredning, handleplan for naturpleje, eller anden planlagt naturindsats.
3. Det aktuelle naturområdes naturkvalitet.
4. Kvælstofbidrag fra området fra andre kilder (fx markbidrag), herunder, for så vidt angår skove, om de gødskes.

Kravene til ammoniakdepositionen er forskellige i de tre kategorier. Kravene fremgår af nedenstående tabel. Med »totaldeposition« menes ammoniakdepositionen fra stald og lager fra hele husdyrbruget (både fra den ansøgte og eksisterende drift), mens der med »merdeposition« menes ændringen i ammoniakdepositionen fra husdyrbrugets anlæg (stald og lager), som følge af det ansøgte.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 og ammoniakfølsomme skove.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille

	krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.
--	--

Påvirkningen af nærmeste Kategori 1-Natur

Det nærmeste Kategori 1-Naturområde ligger ca. 1,9 km nord for de nærmeste anlæg på husdyrbruget. Naturområdet er nogle hede og overdrevarsarealer. Området er en del af habitatområde Borris Hede.

Ringkøbing-Skjern Kommune er allerede belastet med atmosfærisk kvælstof, der kan udgøre en trussel for den beskyttede natur. Denne belastning kaldes baggrundsbelastningen og er ifølge Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE) i gennemsnit for årene 2019-2021, beregnet til 12,4 kg N/ha/år i området omkring naturarealet.

En beregning af ammoniakdepositionen til naturområdet viser, at totaldepositionen til naturområdet fra det samlede produktionsanlæg maksimalt vil være på 0,0 kg N pr ha. pr. år.

Den ansøgte drift af anlægget, vurderes ikke at ville påvirke det pågældende habitatområde og dets udpegningsgrundlag på en måde, der hindrer målopfyldelse for habitatområdet, og det kan ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af området, selv om beskyttelsesniveauet er overholdt.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 2-Natur

Det nærmeste Kategori 2 område ligger ca. 775 meter sydvest fra de nærmeste anlæg på husdyrbruget. Der er overså lavet beregninger til et punkt lige vest for ejendommen ca. 830 meter fra de nærmeste anlæg. Naturområdet er et hede på over 10 ha (Se Bilag 6).

Tålegrænsen for overdrev/hede vurderes til at være mellem 10-20 kg N /ha/år.

Ringkøbing-Skjern Kommune er allerede belastet med atmosfærisk kvælstof, der kan udgøre en trussel for den beskyttede natur. Denne belastning kaldes baggrundsbelastningen og er, ifølge Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE) i gennemsnit for årene 2018-2020, beregnet til 13,9 kg N/ha/år i området omkring naturarealet.

En beregning af ammoniakdepositionen til området viser, at totaldepositionen til området fra det samlede produktionsanlæg maksimalt vil være på 0,2 kg N/ha/år.

Beskyttelsesniveauet for Kategori 2-Natur er fastsat til en samlet belastning fra husdyrbruget på maksimalt 1,0 kg N/ha/år. Da totalbelastningen af naturområdet vil ligge under 1,0 kg N/ha/år, er beskyttelsesniveauet til det konkrete naturområde overholdt.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 3-Natur og øvrig natur

Inden for 1.000 meter fra staldanlægget er der registreret heder, moser, enge, søer og potentielt ammoniak følsomme skove. Moser, heder, enge, strandenge, søer og overdrev er omfattet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven, som beskytter disse naturområder imod tilstandsændringer.

Kategori 3 natur er heder under 10 ha, overdrev under 2,5 ha, samt moser og ammoniakfølsomme skove.

Kategori 3-naturområderne og øvrigt §3 beskyttet natur indenfor 1.000 meter fra staldanlægget er angivet i tabellen nedenfor:

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Mose b	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,1	0,1	0,4
Mose a	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,1	0,1	0,3
Habitatområde	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Mose c	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,1	0,1	0,9
Hede	Kategori 2	Ansøger	0	S	0,1	0,1	0,2

Beskyttelsesniveauet for Kategori 3-Natur er fastsat til en merbelastning på 1,0 kg N/ha/år med mulighed for, at der kan tillades en højere merdeposition, hvis kommunen vurderer, at det konkrete naturområde kan tåle det.

Idet merbelastningen til Kategori 3-Natur områderne ligger under 1,0 kg N/ha/år, er beskyttelsesniveauet overholdt til Kategori 3-Natur.

Ammoniakfølsomme skove:

Der er registreret potentielt ammoniakfølsom skov – naturlig lysåben tilgroet areal inden for 1.000 meter fra husdyrbruget. Ammoniakfølsomme naturligt tilgroet lysåbne skove, er skove, der er vokset op af sig selv på et naturareal fx tidligere hede, mose eller overdrev. Dette bygger på en analyse af § 3 beskyttede arealer, med et trækronedække på ned til 10-20 %. Der er beregnet en merbelastning med ammoniak til skoven på 0,1 kg N /ha/år.

Idet merbelastningen ligger under 1 kg N/ha/år, vurderer kommunen, at projektet ikke vil medføre en ændring af skovens tilstand.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at udvidelsen af husdyrbruget ikke vil medføre påvirkning af naturområderne.

Påvirkning af bilag IV-arter

EU-medlemslandene skal, i henhold til Habitatdirektivets artikel 12, indføre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder, eller udenfor. Disse arter fremgår af Habitatdirektivets bilag IV.

For dyrearterne, er der bl.a. forbud imod beskadigelse, eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder og imod forsætlig forstyrrelse af arterne, i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer, eller vandrer.

For plantearterne er der bl.a. forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod, eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Bilag IV-arterne lever ofte i områder, som i forvejen er beskyttet - f.eks. områder beskyttet efter naturbeskyttelseslovens §3. Men i mange tilfælde kan arternes levesteder dog også ligge i eller umiddelbart op til dyrkede marker.

På arealer, der er yngle- og rasteområder for bilag IV-arter, er det lodsejerens eller brugerens ansvar at disse ikke beskadiges eller ødelægges. Det gælder også for aktiviteter, der normalt ikke kræver tilladelse, f.eks. almindelig landbrugsdrift.

Yngleområder indeholder områder, som er nødvendige for:

- Parring og kurtisering
- Redebygning, hulebygning, fødsel eller æglægning
- Opvækst af unger

Eksempler på yngleområder er padders ynglevandhuller og odderens hule.

Yngleområder dækker også nærliggende arealer, som afkommet er afhængig af.

Rasteområder er områder, hvor dyrene hviler og som er vigtige for at sikre overlevelsen af enkelte dyr eller bestande, hvor dyrene:

- Opholder sig for at hvile, sove eller overvintre (dvale)
- Opholder sig i skjul i større flokke
- Opholder sig for at opfylde vigtige livsfunktioner, som for eksempel solbadning

(for vekselvarmende dyr).

Rasteområder kan være træer, som flagermus benytter til vinterhi eller de solvendte skrænter og diger, som markfirbenet bruger til solbadning.

Følgende arter er registreret i Ringkøbing-Skjern Kommune og de kan derfor forekomme på egnede lokaliteter:

Markfirben – Lever ofte i beskyttede sten- eller jorddiger og holder til på solrige skråninger. Ofte på steder med bar, løs og sandet jord, eksempelvis heder, klitter, overdrev og råstofgrave. Markfirbenet benytter linjeformede terrænelementer som vejrabatter, skovbryn, levende hegn og stengærder som spredningskorridor.

Spidssnudet frø – Yngler i mange slags vådområder lige fra ganske små vandhuller til bredden af store søer og fra helt overskyggede ellesumpe til fuldstændig lysåbne vandhuller. Arten er afhængig af, at der nær yngleområdet findes gode levesteder på land, eksempelvis enge og moser. Et yngle- eller rasteområde for padder skal betragtes som et netværk af vandhuller med tilknyttede arealer. Arternes overlevelse og udbredelse sikres ved, at der kan vandles fra et vandhul til et andet.

Grøn kølleguldsmed – Forekommer udelukkende i et mindre antal jyske vandløbssystemer, herunder Skjern Å. Den holder til på solåbne strækninger med hurtigstrømmende, rent og iltrigt vand.

Grøn mosaikguldsmed – Yngler kun i søer, damme og kanaler med forekomst af krebseklo. Yngleområderne ligger ofte i skov og er solbeskinnede. Arten benytter også småsøer i det åbne land. Yngle vandene må hverken være for næringsfattige eller for næringsrige. Rasteområderne er skovlysninger og skovbryn.

Stor kær guldsmed – Arten yngler i mindre, næringsfattige, brunvandede søer ofte omgivet af hængesæk / højmoser. Den foretrækker beskyttet beliggende lokaliteter med både sol og læ. Dog ses

den også i fritliggende vandhuller, men ikke hvor der er skygge. Rasteområderne er steder med både sol og læ, som oftest skovbryn eller lysåbne skovveje.

Flagermus, herunder oftest sydflagermus og vandflagermus, men det kan også være andre arter – Yngle- og rasteområder for flagermus er gamle hule træer, bygninger med hulrum og god tilflyvningsadgang udefra. Når arterne spreder sig eller søger føde benytter de ledelinjer i landskabet. Det kan være levende hegn, skovbryn eller vandløb.

Odder – Foretrækker at leve i beskyttede og uforstyrrede vandløb, men kan findes i alle større vandløbssystemer i Jylland. Den forekommer dog også tæt på menneskelig bebyggelse, hvor den er nataktiv. Det der er karakteristisk for yngle- og rasteområdet er, at der som regel er tæt beplantning langs bredderne i form af rørskove, overhængende gamle træer eller kratbevoksninger samt en god fiskebestand i vandet.

Ulv - Kan forekomme i nærområdet i tilknytning til større skov- og hedeområder med en stor bestand af kron dyr. Foretrækker tyndt befolkede områder, men er med sin levevis næppe truet af driften af husdyrbruget.

Bæver – Er et nataktivt dyr, som altid lever i tilknytning til ferskvand. Bæverens bo er som regel en hytte på vandløbsbredden, men kan også være gravet ind i bredden. Arten blev genindført i Danmark i 1999 og er under udbredelse. Formålet er at skabe natur, der giver bedre levevilkår for mange truede plante- og dyrearter.

Aktuelle observationer og registreringer:

På godkendelsestidspunktet for denne miljøgodkendelse foreligger ingen aktuelle registreringer af bilag IV-arter for den pågældende lokalitet.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på grundlag af det oplyste:

- At der i forbindelse med projektets gennemførelse ikke vil ske øvrige ændringer i arealanvendelsen, som vil være væsentlige for Bilag IV-arters trivsel
- At driften af husdyrbruget, samlet set, ikke vil medføre beskadigelse, eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i EF-habitatdirektivets bilag IV, litra a, samt ikke vil medføre ødelæggelse af de plantearter, som er optaget på EF-habitatdirektivets Bilag IV, litra b

Samlet vurdering af påvirkningen af vilde planter og dyr

De generelle beskyttelsesniveauer er i forhold til Kategori 1-, 2- og 3-Natur overholdt. Der ligger ingen stalde, eller lagre inden for 10 meter til Kategori 1-, 2- og 3-Natur.

Overholdelsen af BAT-emissionskravet til ammoniak og det generelle beskyttelsesniveau beskytter, som udgangspunkt, de kvælstoffølsomme naturtyper tilstrækkeligt mod kvælstofpåvirkning fra husdyrbrugets produktionsanlæg.

Den reelle ammoniakudledning fra husdyrbrugets anlæg vil afhænge af flere forhold, men ammoniakudledningen vil især kunne minimeres ved grundig og hyppig rengøring af overflader, som husdyrgødningen afsættes på.

I forhold til påvirkningen af bilag IV-arter vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune, at husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler og af de øvrige opstillede vilkår

for miljøgodkendelsen - drives således, at påvirkningen på omgivelserne med luftbåren kvælstof fra produktionsanlægget minimeres til et acceptabelt niveau.

Det vurderes at ammoniakudledningen fra produktionsanlægget i sig selv og sammen med andre nærliggende husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de omkring liggende naturområder.

Endvidere vurderes det at det ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag kan dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af egnens naturområder.

Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand

Reguleringen af arealer til udbringning af husdyrgødning sker gennem generelle regler uden krav om forudgående tilladelse eller godkendelse. Miljøvurderingen omfatter derfor alene den påvirkning som husdyrbrugets anlæg og aktiviteter derpå kan medføre.

Generelt er husdyrbrugets anlæg omfattet af kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen og ved Ringkøbing-Skjern Kommunes miljøtilsyn på husdyrbrugene føres der tilsyn med overholdelsen af bekendtgørelsen. Der er mulighed for, at der i godkendelser og tilladelser efter [§§ 16 a](#) og [16 b](#) i husdyrbrugsloven kan fastsættes vilkår, der er mere vidtgående end bekendtgørelsens regler.

Påvirkning fra staldanlæg

Generelt skal husdyranlæg, herunder stalde, læskure m.v., indrettes således, at forurening af grundvand og overfladevand ikke finder sted. Tilsvarende gælder for løbegårde og lignende, hvor der er en sådan koncentration af dyr, at næringsstofferne fra husdyrgødningen set over en årrække ikke kan udnyttes på arealet.

Det er kommunens vurdering, at når staldene er etableret med fast bund eller gulve udført af bestandige materialer, som er uigennemtrængelige for fugt, og som kan modstå påvirkningerne fra dyrene og de anvendte redskaber, vil der ikke være en påvirkning af jord, grundvand eller overfladevand fra staldanlægget.

Staldene er desuden indrettet med et afløbssystem til opsamling af flydende husdyrgødning og restvand, jf. afløbsplanen i bilag 3

Påvirkning fra gødningsopbevaringsanlæg

Generelt skal husdyrgødning føres fra stalden til opbevaringsanlæg, som er etableret og drives i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsens krav. Husdyrgødningsbaseret kompost med et tørstofindhold på mindst 30 pct. må dog også oplagres i marken (markstakke) efter husdyrgødningsbekendtgørelsens regler.

Ansøger oplyser, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til at den lagrede gylle kan udbringes i perioder, hvor der er optimale vækstbetingelser for den voksende afgrøde. Tanken tømmes ca. en gang årligt for inspektion og vedligeholdelse, og er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tankene hvert 10. år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Opbevaring af dybstrøelse sker efter lovgivning og overdækkes hvis der ikke sker tilførsel dagligt. Saftafløb/regnvand pumpes til gylletank. Udbringning af dybstrøelse sker efter regler.

Påvirkning fra foderopbevaringsanlæg

Ensilage opbevares i plansiloer, ved behov etableres markstakke efter gældende lovgivning. Der benyttes også wrapballer på ejendommen.

Korn opbevares i tårnsiloer ved bygning 6.

Håndtering af spildevand, restvand og saftafløb

På et husdyrbrug kan der være forskellige typer af brugt vand og saft fra foder og husdyrgødning, som skal håndteres på forskellige måder. Definition af type, krav dertil og beskrivelse af den aktuelle håndtering på Hulmosevej 3, 6880 Tarm er samlet i nedenstående tabel.

Sanitært spildevand Definition og krav: Afløb fra toilet og køkken i driftsbygninger, skal afledes til et godkendt spildevandssystem. Der skal ansøges om særskilt godkendelse. Håndtering på husdyrbruget: Der er ikke toilet i eksisterende staldbygninger.
Regnvand Definition og krav: Tagvand og vand fra befæstede arealer, som ledes direkte til dræn/faskine i stedet for spildevandssystem. I forhold til de befæstede arealer forudsætter dette, at der ikke er væsentlig risiko for spild af olie eller andre forurenende stoffer på de befæstede arealer. På landbrugsejendomme kan vandet fra tagflader og befæstede overflader afledes til nedsivning eller til vandløb. Alle ændringer af eksisterende afløb skal som udgangspunkt godkendes. Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer hvor vandet afledes til nedsivning skal der søges om en nedsivningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune. Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer med afledning til vandløb, herunder dræn og grøfter, skal der søges om en udledningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune. Håndtering på husdyrbruget: Regnvand fra dele af de befæstede kørearealer og dele af tagvandet ledes til en nedsivningsgrøft hvor det nedsiver. Det resterende tagvand og vand fra befæstede kørearealer løber ud på jorden hvor det nedsiver.
Møddings- og ensilagesaft Definition og krav: På møddingspladser og ensilagepladser skal regnvand, som falder på pladserne og væske der løber fra saftgivende ensilage og fast gødning opsamles i en godkendt beholder og udbringes efter samme regler som gylle og fast gødning. Håndtering på husdyrbruget: Saft fra møddingspladsen ledes til fortank/gyllebeholder. Hvis møddingspladsen (15) skal bruges til mødding, vil der blive lavet afløb til en ny opsamlingsbeholder og der bliver monteret tagrender ved tagene ved møddingen. Der bliver også etableret randzone med betonvulst eller en 1 m høj mur ved møddingen. Vand fra ensilagesiloer løber i samletank hvorfra det udbringes på marken eller flyttes til gyllebeholderene.
Restvand Definition og krav: Vand fra vask af produkter fra husdyrhold, foderrekvisitter og lignende fra almindelig landbrugsdrift. Væske fra ensilageopbevaringsanlæg med ikke-saftgivende ensilage og væske, der udelukkende er opsamlet fra ensilageopbevaringsanlæg senere end 1 måned fra ilægning af saftgivende ensilage. Restvand kan udsprinkles på landbrugsarealer med en afgrøde. Betingelserne i landbrugets byggeblad om udsprinkling af ensilagesaft og restvand skal være opfyldt. Opsamlingsstank til udsprinkling skal anmeldes til Ringkøbing-Skjern Kommune.

Håndtering på husdyrbruget:

Andet rengøringsvand fra staldanlæg ledes til gyllekanaler/gyllebeholder.

Kvægtunnel (afløbsforhold):

Afløb til pumpebrønd, der tømmes med gyllevogn efter behov. Det er vurderet ved kommunalt tilsyn d. 13/9 2023, at vandet fra tunnelen evt. kan udsprinkles. Ansøger vil udsprinkle vandet fra kvægtunnelen.

Udsprinklingsanlæg, som skal dimensioneres og etableres i henhold til landbrugets byggeblad.

Drænvand under tunnel: Ledes til drænsystem via pumpebrønd til drænvand.

Spildevand fra vaskeplads

Definition og krav:

Spildevand fra vask af landbrugsmaskiner skal opsamles i gyllebeholder eller anden godkendt beholder.

Alternativt kan vask af landbrugsmaskiner ske i marken.

Håndtering på husdyrbruget:

Der er ingen vaskeplads på ejendommen eller påfyldning af marksprøjte.

Der henvises desuden til afløbsplan i bilag 3.

Påvirkning fra opbevaring af bekæmpelsesmidler, olie og brændstof

Ansøger oplyser

Opbevaring af reststoffer skal ske på en forsvarlig måde, så der ikke er risiko for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Olie

På ejendommen anvendes der olie, i form af dieselolie og smøreolie. Dieselolie anvendes til landbrugsmaskinerne i forbindelse med markarbejdet. Dieselolien opbevares udendørs overjordisk tank på 5.400 liter fra 2009. Smøreolie anvendes til traktorer og maskiner, og opbevares i 200 liter tromler i maskinhuset, de er placeret på fast bund uden afløb. Olieaffald afleveres på den kommunale modtagestation eller afhentes af godkendt firma.

Kemikalier

På ejendommen anvendes der kemikalier hovedsagligt i form af rengørings- og desinfektionsmidler til malkeanlægget.

Nødvendige rengøringsmidler/kemikalier bruges op i ejendommens drift, hvorved der normalt ikke er kemikalieaffald til bortskaffelse. Hvis reglerne ændres så et kemikalie, der tidligere har været benyttet på ejendommen, bliver ulovligt at bruge, bortskaffes eventuelle rester hurtigst muligt til Kommunal Modtagestation.

Medicin

Medicinen opbevares i et køleskab i teknikrummet i stalden. Eventuelle medicinrester returneres til dyrlæge eller anden godkendt modtager. Det er dog sjældent at det sker, da alt det indkøbte opbruges. Skarpe og spidse genstande opbevares i lukket beholder i stalden, og afleveres til dyrlæge eller på kommunal genbrugsstation.

Ringkøbing-Skjern Kommune kan oplyse, at generelt skal opbevaring ske, så der ikke er risiko for at forurene jord, vandmiljø og grundvand. Det betyder i praksis, at der ikke må være afløb fra opbevaringsrum, med mindre det fører til en opsamlingsbeholder. Det betyder også, at gulvet skal

være med tæt bund. Spild skal suges op med f.eks. kattegrus eller savsmuld og afleveres til en genbrugsstation.

Påvirkning af grundvand

Ansøger oplyser

Husdyrbruget ligger ikke indenfor særlig drikkevandsinteresse, boringsnære beskyttelsesområder, nitrat-følsomt indvindingsområde, eller sprøjttemiddelfølsomme indvindingsområde

Der er en drikkevandsboring på husdyrbruget, DGU nr. 103.708, samt 3 markvandsboringer, DGU nr. 103.1712, DGU nr. 103.957 og DGU nr. 103.958.

Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.

De generelle regler for opbevaring af husdyrgødning og indretning af stalde sikrer at der er minimal risiko for at der sker udslip fra gødningsopbevaringslagre og stalde, som kunne give anledning til forurening af grundvandet. Desuden er der særlige regler for udnyttelse og udbring af husdyrgødning, der sikrer en minimal udvaskning af næringsstoffer til grundvandet.

Fra bygninger med dyr eller husdyrgødning til vandboringer er der mere end 25 m.

Ud fra ovenstående vurderes det at den påtænkte driftsændring ikke vil have indvirkning på grundvandet.

Kommunes vurdering

Anlægget ligger i område med almindelige drikkevandsinteresser.

På husdyrbrugets arealer er der markvandingsboringer. Ved boringer, jf. indvindingstilladelsen, skal der holdes en beskyttelseszone omkring borestedet på mindst 25 m for almene vandforsyningsboringer (vandværksboringer) og på mindst 5 m for ikke-almene vandforsyningsboringer (boringer der forsyner 3-9 husstande, private drikkevandsboringer og markvandingsboringer).

Det vil sige, at der skal holdes en sprøjte- og gødningsfri zone omkring vandboringerne på mindst 5 meter. Opblanding og opbevaring af bekæmpelsesmidler, herunder tom emballage, samt andre stoffer, der kan forurene grundvandet, er heller ikke tilladt inden for fredningsbæltet.

Håndtering og opbevaring af affald

Ansøger oplyser:

Husdyrbruget er omfattet af kommunens til enhver tid gældende Regulativ for Erhvervsaffald, og er dermed forpligtet til at kildesortere og bortskaffe alt erhvervsaffald i henhold til denne og den til enhver tid gældende Affaldsbekendtgørelse.

I den daglige drift vil der være en række affaldsprodukter til bortskaffelse via kommunale ordninger og modtagestationer. Affaldet tilstræbes opbevaret og bortskaffet i overensstemmelse med affaldsregulativerne for Ringkøbing – Skjern Kommune.

Fast affald:

Landbrugsplastik opbevares i en vogn og afhentes af Marius Pedersen efter behov.

Der er en erhvervscontainer fra Marius Pedersen til brandbart affald.

Ikke forbrændingseget affald (f.eks. eternit, glaserede fliser og tegl, imprægneret træ o.l.). Normalt forefindes der ikke "ikke forbrændingseget affald" på ejendommen, men i tilfælde af den type affald opstår, så bortskaffes det til kommunal genbrugsplads. Eventuelt jernaffald bortskaffes til skrothandler.

Farligt og klinisk risikoaffald

Farligt affald som f.eks. lysstofrør, elsparepærer, oliefiltre, batterier eller spraydåser indsamles og leveres til kommunal modtagestation.

Kanyler, flasker og knive samles og leveres til dyrlæge eller anden godkendt modtager.

Olie- og kemikalieaffald:

Olie skiftes på værksted og de aftager spildolie. Hvis der er spildolie afleveres det til en godkendt modtager af spildolie.

Øvrigt farligt affald afleveres til kommunal modtagestation eller anden godkendt modtager.

Håndtering af unormale driftssituationer og uheld

Ansøger oplyser:

For at minimere risikoen for nedsivning af stoffer til grundvandet samt beskyttelse af det omgivende miljø, er der redegjort for procedure for håndtering af gylle, kemikalier og olie ved uheld på husdyrbruget.

Redegørelse for mulige uheld:

Umiddelbare risici for uheld i forbindelse med driften, der kan medføre en øget forurening, vil være: brand, uheld med eller ved gyllebeholderne, herunder f.eks. beskadigelse af gyllebeholderne ved strejfen eller påkørsel, eller på anden måde ved lækage eller overløb, der vil medføre udsivning af gylle. Eller spild af kemi eller olie.

Minimering af risiko for uheld

Hvis der sker spild af olie under påfyldning, som ikke umiddelbart kan fjernes ved afgravning eller ved brug af sugemateriale (savsmuld eller lign.), vil både Alarmcentral (tlf. 112) og Miljøvagt blive kontaktet. Hvis der er mistanke om, at olie eventuelt kan sive ud af tanken, vil tanken blive tømt for olie. Såfremt det drejer sig om en mængde, som ejer ikke selv har mulighed for at fjerne, vil enten brandvæsenet eller en slamsuger, der må tage imod olieaffald, blive kontaktet, så tanken kan blive tømt. Såfremt der er sket spild, der ikke kan fjernes, vil både Miljøvagten og Alarmcentralen (tlf. 112) blive kontaktet.

Der er ingen pesticider på ejendommen.

Gyllebeholderne er underlagt 10-års kontrol, hvor en kontrollant kontrollerer beholderens tæthed og kabler over og under terræn. Derudover er gyllebeholderne placeret sådan, at den er under dagligt opsyn for eventuelle revner, rust på synlige kabler, gylleudsivninger og andet. Ved påkørsel eller strejfen af gyllebeholderne med maskiner eller andet vil eventuelle revner blive tilset med det samme og udbedret straks. Hvis revnen ikke kan udbedres ved egen hjælp, vil beholderproducenten blive kontaktet om assistance.

Gylletankene tømmes med selvlæssende gyllevogne påmonteret sugeskran.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Hvis gyllebeholderen skulle springe, vil alarmcentralen på tlf.: 112 blive kontaktet øjeblikkeligt. Ved drifts-uheld, hvor der er sket, eller hvor der er fare for at ske en større forurening af omgivelserne, vil alarmcentralen straks blive kontaktet på tlf.: 112. I tilfælde af lækage på gyllebeholderen vil der ikke ske en hurtig afstrømning, da terrænet omkring ejendommen er forholdsvist fladt. Gyllen opdømmes med halmballer eller jord og opsamles derefter.

Kommunen vurdering:

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at udarbejdelse af en beredskabsplan tilskynder ansøger i at gennemgå bedriften og foretage en risikovurdering af, om der skal ændres i drift eller indretning, således at risikoen for uheld minimeres samt at omfanget af skaden ved uheld reduceres.

I forbindelse med denne miljøgodkendelse, udarbejdes der en beredskabsplan, der beskriver, hvorledes der skal reageres i unormale driftssituationer og i tilfælde af uheld med eks. gylle. Der er stillet vilkår om, at beredskabsplanen til en hver tid skal være ajourført.

Samlet vurdering af påvirkningen af jord, grundvand og overfladevand

Beskyttelsen af jord, grundvand og overfladevand imod påvirkninger fra driften af husdyrbrug er reguleret i husdyrgødningsbekendtgørelsen, hvor der er generelle regler der skal overholdes, i forbindelse med etablering og drift af husdyrbrugets anlæg.

Overholdelsen af de generelle regler bliver kontrolleret gennem kommunens miljøtilsyn med husdyrbrugene, og der bliver ved hvert tilsyn foretaget en risikovurdering der anvendes til fastsættelse af tilsynsfrekvensen.

Der er til yderligere sikring imod forurening af jord, grundvand og overfladevand stillet vilkår til:

- Renholdelsen af de arealer der afleder vand til nedsivning eller recipient
- Vedligeholdelsen af afløb, pumper og andet som anvendes til spildevand, restvand og saftafløb
- Håndtering af spildevand, restvand og saftafløb
- Vask af landbrugsmaskiner
- Håndtering og opbevaring af affald.
- Opbevaring af brændstof, fyringsolie og medicin.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af oplysninger fra ansøger, at de stillede vilkår, samt generel lovgivning og kommunens tilsyn med husdyrbrug er tilstrækkelig til at beskytte jord, grundvand og overfladevand mod væsentlige påvirkninger, som følge af husdyrbrugets drift.

Påvirkning af naboer

Husdyrbruget kan påvirke naboer med lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold.

Lugt

Der udledes lugt fra stalde, husdyrgødningslagre m.m. De primære kilder til lugt fra dyrehold er staldventilationsluft samt håndtering og opbevaring af husdyrgødning. Mange forhold kan influere på lugtemissionen fra stalde. Udover dyretypen og størrelsen af produktionsarealet er det fx

staldindretning, ventilationssystem (afksthøjde), geografisk placering, strøelse, gødningshåndtering, fodring samt hygiejne i stalden.

Omrøring af gyllebeholdere foretages før udbringning på markerne primært om foråret.

Der er naturlig ventilation i alle stalde.

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 31 er fastsat det landsdækkende beskyttelsesniveau for lugt, der skal anvendes ved vurdering af om der er væsentlige lugtgener i forbindelse med udvidelse af et husdyrbrug.

Kommunens vurdering:

Lugtgenekriterierne betragtes som den maksimale, miljømæssige acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende områdetype.

Genekriterierne for lugt må maksimalt være:

- 5 OUE pr. m³ og 1 LE pr. m³ i byzone og sommerhusområder og fremtidigt byzone- eller sommerhusområde der er med i kommuneplanens rammedel.
- 7 OUE pr. m³ og 3 LE pr. m³ til samlet bebyggelse og i områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til:
  - Boligformål
  - Blandet bolig og erhvervsformål
  - Offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.
- 15 OUE pr. m³ og 10 LE pr. m³ ved beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften.

Desuden beregnes en konsekvenszone, som er det område hvor det erfaringsmæssigt har vist sig, at lugt kan registreres, og hvor ejere og beboere i beboelses bygninger derfor bliver orienteret.

Kumulation af lugt

Der ligger ikke andre husdyrbrug nærmere end 300 meter fra følgende:

- Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidig byzone- eller sommerhusområde.
- Områder i landzonen, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål, offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.
- Samlet bebyggelse

Der ligger ikke andre husdyrbrug nærmere end 100 meter fra nabobeboelse (beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften).

Geneafstanden skal derfor ikke forøges.

Beregninger

I ansøgningen beregnes en nødvendig geneafstand efter såvel Miljøstyrelsens lugtmodel og FMK-modellen på grundlag af produktionsarealets størrelse i m² i de enkelte staldafsnit og emissionsfaktorerne for de forskellige dyretyper og staldsystemer. Geneafstand korrigeres i forhold til placering af omboende og antal husdyrbrug i nærheden (kumulation).

I ansøgningen er der lavet følgende beregninger:

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Hulmosevej 1	0	FMK	111,1	111,1	411	Ja
 Hulmosevej 2	0	FMK	111,1	111,1	560,8	Ja
 Hulmosevej 4	0	FMK	111,1	111,1	579	Ja
 lokalplan boligformål	0	NY	304	273,6	1324,2	Ja
 Stenager 4	0	NY	304	273,6	1452,3	Ja
 Sønderlandet, Sdr. Felding	0	NY	456,2	456,2	6579	Ja

Konsekvenszone: 456 meter

Den korrigerede geneafstand angiver den maksimale afstand, hvor geneniveauet kan overholdes. Denne skal være mindre end den vægtede gennemsnitsafstand til bebyggelsen, hvilket er overholdt for alle områder.

Idet de lovpligtige beskyttelsesniveauer for lugtgener er overholdt, vurderes det, at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige lugtgener for naboer og andre omkringboende.

Beregninger af lugtemissioner fra produktioner

Ansøgt drift								
Staldafsnit								
	Produktionsid	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
2. Kalve	641154	0	1023,0	4290,0*	0	1023,0	4290,0*	330
1. Ko- og kvistald	641157	0	8379,3	35139,0*	0	8379,3	35139,0*	2703
8. Løbegård	641160	0	297,6	1248,0*	0	297,6	1248,0*	96
5. Gammel stald	641163	0	2635,0	11050,0*	0	2635,0	11050,0*	850
Sum			12334,9	51727*		12334,9	51727*	

*Lugten kommer fra flexgrupper, hvor den højeste lugt fra hver flexgruppe er valgt.

Nudrift								
Staldafsnit								
	Produktionsid	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
2. Kalve	641155	0	1023,0	4290,0	0	1023,0	4290,0	330
1. Ko- og kviestald	641158	0	8379,3	35139,0	0	8379,3	35139,0	2703
8. Løbegård	641161	0	297,6	1248,0	0	297,6	1248,0	96
Sum			9699,9	40677		9699,9	40677	

Støj og rystelser

Ansøger oplyser:

Rystelser

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af dette forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

I forbindelse med transporter kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Der er ikke nabobeboelser beliggende umiddelbart op til veje eller indkørsler. Rystelser fra ejendommen eller transporter i forbindelse med driften af denne forventes derfor ikke at give gener for omgivelserne.

Støj

De væsentligste støjklender på et kvægbrug er malkeanlæg, foderblanding, gyllepumper, foderleverancer, valsning af korn, støj fra transporter, m.v.

Alle staldene er med naturlig ventilation og dermed ingen støjkilde.

Der blandes dagligt foder med foderblander til dyrene om morgenen. Valsning af korn sker indendørs i laden (6), hvilket reducerer støjen.

I spidsbelastningsperioder ved såning og høst vil der kunne forekomme ekstra mange transporter og uden for normale arbejdstider, hvilket kan give lidt støj.

Husdyrbruget ligger i et landbrugsområde. Ejendommens beliggenhed i relativ lang afstand fra naboer, betyder at støj i forbindelse med produktionen vil være meget begrænset.

Det vurderes, at husdyrbruget på Hulmosevej 3 i betragtning af typer og størrelser af produktionsanlæggene, samt afstanden fra støjklender til omliggende beboelse, ikke kan forventes at ville frembringe støj, som kan medføre gener i omgivelserne.

Kommunens vurdering:

De primære støjklender fra husdyrbruget er beskrevet af ansøger.

Ansøger har oplyst, at støj fra husdyrbruget ikke er et problem for de omkringboende. Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at støj fra husdyrbruget i fremtiden ikke forventes at blive et problem for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelsen af denne miljøgodkendelse.

Der er i miljøgodkendelsen fastsat vilkår om maksimale grænser for støj og rystelser, samt at såfremt der skulle opstå gener fra støj eller rystelser for de omkringboende, og tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, skal der foretages målinger.

Herudover henvises der til, at det er god landmandspraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støjgener.

Lys

Ansøger oplyser:

Der er ikke større udendørsbelysning på ejendommen. Der er dagslysstyrret natlys i den store stald. I stalden er der vågelys med få armaturer om natten.

Vurdering: Der sker ikke ændringer af udendørsbelysningen som følge af udvidelsen. Ejendommen er delvist afskærmet af beplantning i landskabet. Eksisterende udendørs belysning vurderes ikke at være generende for omgivelserne og trafikken.

Kommunens vurdering: Det vurderes, at lys fra ejendommen ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende.

Fluer og skadedyr

Ansøger oplyser:

For at bekæmpe skadedyr som kan være til gene for selve ejendommen foretages regelmæssig bekæmpelse af fluer, rotter og mus. Alle udendørs arealer samt områder omkring foderopbevaring holdes ryddeligt og rent.

Fluer bekæmpes ved hyppig udmugning af dybstrøelse om sommeren ved kalve samt med rovfluer

Rottebekæmpelse sker med aftale med skadedyrsbekæmpelsesfirma.

Kommunens vurdering:

Der er stillet vilkår om, at der skal foretages en effektiv fluebekæmpelse, og at foder skal opbevares, så der ikke opstår risiko for tilhold af rotter m.v. På forlangende skal bekæmpelse af rotter, eller lign. foretages af et autoriseret rottebekæmpelsesfirma.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende til at forebygge og løse et eventuelt opstået problem med skadedyr.

Støv

Ansøger oplyser:

I forbindelse med at der strøs med halm vil der være en risiko for lidt støvudvikling. Dette vil dog normalt kun mærkes inde i bygningerne.

I forbindelse med transporter vil der i tørre perioder kunne være lidt støvudvikling fra kørsel på grusvej.

Generelt vurderes at støvgener fra ejendommen vil være relative få og kortvarige og derfor ikke vil være til væsentlig gene for omkringboende naboer.

Kommunens vurdering:

Det forventes ikke, at husdyrbruget vil give anledning til støvgener for de omkringboende. Der er fastsat vilkår til, at sikre de omkringboende mod støvgener fra husdyrbruget. Herudover henvises der til, at det er god landmandspraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støvgener.

Transport

Kommunen skal i forbindelse med sagsbehandlingen af en miljøgodkendelse vurdere, om til- og frakørsel til bedriften vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende. Generne fra trafik forekommer i forbindelse med til- og frakørsel til bedriften med dyr, foder og husdyrgødning.

Generelt kan der i en miljøgodkendelse stilles vilkår om, at anvende bestemte interne veje samt hvilke veje der skal benyttes ved til- og frakørsel. Der kan desuden stilles krav om, at til- eller frakørsel af foder, gødning m.v. kun må ske på bestemte tidspunkter. Derimod er der ikke i husdyrbrugsloven hjemmel til at fastsætte vilkår for transporten på offentlig vej, samt spørgsmål vedr. belastning af det lokale vejnet. Færdsel på offentlig vej reguleres af færdselsloven og håndhæves af politiet. (NMK-132-00789 og NMK-132-00839).

Ansøger oplyser:

Til ejendommen er der tre indkørsler.

Transporter forekommer i forbindelse med levering af foder, gødning, brændstof og andre forbrugsstoffer. Der sker desuden transporter i forbindelse med afhentning af mælk, levende og døde dyr samt intern på bedriften. Endelig er der transporter i forbindelse med udbringning af husdyrgødning samt hjemtransport af afgrøder.

Én transport svarer til både en kørsel til og fra ejendommen.

Type	Antal/år, Nudrift	Antal/år, ansøgt drift	Kommentarer
Indkøbt foder	10	10	
Afhentning af mælk	365	365	
Brændstof	3	3	
Husdyrgødning	750	750	
Husdyr til/fra ejendommen	10	10	
Grovfoder	400	400	
Døde dyr	26	26	
Affald	26	26	
Øvrige	34	34	
Samlet antal transporter	1.624	1.624	

De fleste transporter er med husdyrgødning og afgrøder. Derfor er belastningen af antallet af transporter i en kort afgrænset periode i forbindelse med sæsonen for udbringning af husdyrgødning og høst. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Mælketransporterne foregår hver dag. Andre transporter foregår normalt i dagtimerne og på hverdage. Afhentning af mælk/levende dyr kan dog ske døgnet rundt i henhold til mejeriets/slagteriets køreplaner. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Kommunens vurdering: Ansøgt projekt vil ikke betyde en ændring i antallet af transporter til og fra husdyrbruget.

Antallet af transporter er efter Ringkøbing-Skjern Kommunes opfattelse ikke af et omfang, som vil indebære væsentlige forøgede gener for omkringboende med hensyn til støj, støv eller lugt.

Døde dyr

Ansøger oplyser

Døde dyr opbevares overdækket af et kadaverdækket på spalter ved gyllebeholderen. Placeringen af afhentningsstedet ligger ugeneret i forhold til nabobeboelser og forbipasserende. Døde dyr tilmeldes til afhentning af DAKA senest 24 timer efter dødsfaldet er konstateret.

Kommunen vurderer at husdyrbruget lever op til gældende regler og at opbevaringen af de døde dyr ikke er til gene for omkringboende naboer.

Samlet vurdering af påvirkning af nabogener

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de stillede vilkår, samt generel lovgivning og kommunens tilsyn med husdyrbrug er tilstrækkelig til at beskytte naboer mod væsentlige påvirkninger, som følge af husdyrbrugets drift.

Anvendelse af BAT (bedste tilgængelige teknik)

Forebyggelse og begrænsning af forurening på husdyrbrug skal først og fremmest ske ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik herunder renere teknologi, f.eks. mindre forurenende anlæg, processer og råvarer.

BAT fastlægges ud fra en overordnet vurdering af, hvad der er teknisk og økonomisk muligt for de forskellige husdyrbrancher. Det er altså ikke den enkelte landmands økonomi, som ligger til grund for kommunens vurdering.

Vurderingen af BAT i §16a miljøgodkendelser skal ske i forhold til følgende områder:

Staldindretning

Opbevaring og udbringning af husdyrgødning

Anvendelse af bedste teknik til reduktion af ammoniakemissionen

I godkendelser og tilladelser til husdyrbrug med en samlet ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år skal der fastsættes vilkår til opfyldelse af krav til den maksimale ammoniakemission ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)

Miljøstyrelsen har udmeldt, at kommunerne ikke skal anvende BAT-konklusionerne, med de meget omfattende baggrundsdokumenter, ved fastlæggelse af bedste tilgængelige teknik. I stedet skal kommunerne anvende de regler i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, der bliver fastsat med henblik på at implementere BAT-konklusionerne. Fra 1. august 2017 er der efter denne model fastsat en række generelle regler om BAT, der skal sikre denne implementering herunder bindende BAT-krav om ammoniakreduktion fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, regler om BAT i forhold til andet end ammoniak, generelle regler om miljøledelse mv.

Kravet til den maksimale emission af NH₃-N pr. år (BAT) omfatter hele husdyrbruget, men kravet til det enkelte staldafsnit afhænger af, om staldafsnittet betragtes som nyt eller eksisterende. Miljøstyrelsen har udarbejdet emissionsgrænseværdier for ammoniak for de fleste typer af eksisterende stalde og nye stalde.

BAT-krav er i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen angivet som den maksimale ammoniakemission i kg NH₃-N pr. m² produktionsareal pr. år for de forskellige dyretyper og staldsystemer.

Ringkøbing-Skjern Kommune tager ved fastlæggelsen af BAT-niveauet for husdyrbruget udgangspunkt i disse emissionsgrænseværdier. Fastlæggelsen af BAT-niveauet sker i samarbejde med landmandens konsulent.

Emissionsgrænseværdi for ammoniak

BAT-krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde:

Beregninger af progressive BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for produktioner i nye stalde

Ansøgningen indeholder ikke produktioner med dyretype og staldsystemer hvor BAT kravet bestemmes progressivt ud fra arealet.

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde

Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^C
2. Kalve	Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit	0,84	0,84
1. Ko- og kviestald	Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit	0,84	0,84
8. Løbegræs	Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal) ^a	Eksisterende staldafsnit	0,89	1,16
5. Gammel stald	Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84

BAT-niveauet er fastsat som eksisterende stald niveau samt ny stald niveau. Der er ikke anvendt miljøteknologier i tidligere miljøgodkendelse fra 2007, og som sidenhen er blevet revurderet i 2015.

Gyllebeholderen på 600 m³ er indsat som Eksisterende gødningsopbevaringsanlæg, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse fordi overdækningen af den gyllebeholder er nævnt i tidligere miljøgodkendelser

I ansøgningssystemet er der beregnet ammoniaktabet pr. produktion, som er opnåelig ved anvendelse af BAT på husdyrbruget.

Ammoniaktab pr. produktion opnåelig ved anvendelse af BAT

Produktion	BAT krav Areal (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	Korrektionsfaktor for udegående	Vejl. sum (kg NH ₃ -N / år)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N / år)	Kommunens krav (kg NH ₃ -N / år)
(#641154) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	330 0,84	1	277		
(#641157) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	2703 0,84	1	2271		
(#641160) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	96 1,16	1	111		
(#641163) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	850 0,84	1	714		

Den vejledende BAT-emissionsgrænseværdi er beregnet til 3373 kg NH₃-N/år for staldene. Emissionsværdien for opbevaringslagrene er 473 kg NH₃-N/år.

Det samlede BAT-krav for bedriften er derfor 3846 kg NH₃-N/år.

Ammoniakemissionen ved det ansøgte projekt er ifølge ansøgningen 3846 kg NH₃-N/år.

Den beregnede BAT-emissionsgrænseværdi er således overholdt.

Samlet BAT beregning			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	3373	473	3846
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	3373	473	3846
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Staldindretning

Staldene er med dybstrøelse og en mindre del med sengestald med fast gulv.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at det ansøgte projekt anvender staldteknikker, som er beskrevet i Miljøstyrelsens teknologiblade og som er BAT for husdyrbruget.

Opbevaring og behandling af husdyrgødning

På ejendommen er der en underjordisk tank, hvor ammoniakemissionen er reduceret med 50 %. Derudover er der to gyllebeholdere på ejendommen, hvor der anvendes naturligt flydelag.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommune vurdering, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. Opbevaring af husdyrgødning.

Alternativer og fravalg BAT

Det vejledende Bat-emissionskrav er overholdt, så der er ikke foretaget vurdering af fravalg.

Kommunen vurderer, at ansøgningen lever op til BAT-kravene for denne type af husdyrproduktion. Det er derfor ikke påkrævet at anvende yderligere teknikker.

Anvendelsen af naturlige ressourcer

Vand

Vandforbruget på denne bedrift anvendes primært til drikkevand og markvanding. Ved fuld udnyttelse af staldanlægget vil vandforbruget stige, som følge af flere dyr. Der anvendes vand fra eget vandværk.

Drikkestrug og vandkopper kontrolleres løbende med henblik på at kunne identificere lækager. Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.

Der er hele tiden fokus på at minimere vandforbruget, både i forbindelse med daglig drift men også ved udskiftning af teknikker der forbruger vand. Det vurderes derved at brugen af naturressourcer sker på en forsvarlig måde.

Energi

På ejendommen anvendes der energi i form af el og dieselolie. Elforbruget anvendes hovedsagligt til malkning, belysning og valsning af korn. Diesel bruges til markens maskiner, blanding af foder, maskiner der bruges i stalden gyllepumpning m.m.

Der er installeret varmegenvinding i forbindelse med mælkenedkøling. Varmen anvendes til at opvarme brugsvand i driftsbygning.

Der er dagslysstyring i kostald, således at lyset automatisk slukker, når der er tilstrækkeligt med dagslys. I stalden er der vågelys med få armaturer om natten.

Der er etableret et solcelleanlæg på ejendommen.

Der er naturlig ventilation i staldene.

Mælkekøleanlægget kontrolleres en gang om året af et autoriseret kølefirma, hvorved eventuelle finindstillinger foretages, dette kan give store energibesparelser.

Der er hele tiden fokus på at minimere energiforbrug, både i forbindelse med daglig drift men også ved udskiftning af teknikker der forbruger energi. Det vurderes derved at brugen af naturressourcen sker på en forsvarlig måde. Det vurderes derfor at der på ejendommen er fokus på besparelse af energi, og driften af husdyrbruget forventes ikke at medføre væsentlige følgevirkninger for miljøet på baggrund heraf.

Klima

Klimapåvirkninger søges begrænset ved at holde fokus på energiforbrug og transporter så CO₂-belastningen minimeres så vidt muligt. Dette er beskrevet i foregående afsnit vedr. "Energi" med diverse tiltag.

Denne ejendom bidrager til klimaindsatsen med bla. følgende tiltag:

- Der anvendes LED-belysning i stalden, som minimerer elforbruget.
- Der sker forkøling af mælken og vakuumpumpen er frekvensstyrret. Begge er tiltag, der er med til at reducere energiforbruget og derved også CO₂ emissionen.
- En del af dybstrøelsen afsættes til biogasanlæg, hvor det bidrager til produktion af elektricitet og varme. Jf. Energistyrelsen reducerer afgang af husdyrgødning udledningen af drivhusgasser fra ejendommens husdyrhold, og det er medvirkende til at nedsætte udledningen af CO₂ fra afbrænding af fossil energi ved at erstatte naturgas. Gødsningen med biogasgylle har en lavere lattergasemission end fra dybstrøelse.

Alternative løsninger

Den ansøgte løsning er valgt, idet den giver den optimale løsning indenfor de eksisterende fysiske og økonomiske rammer, som landmanden har til rådighed. Eksisterende bygninger udnyttes mere optimalt.

I forhold til det omgivende landskab, naboer og andre interessenter i området, giver den valgte løsning, det bedste samlede helhedsindtryk af husdyrbruget efter udvidelsen.

0-alternativ

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at den øgede miljøpåvirkning, som følge af ansøgte projekt, ikke vil påvirke omgivelserne væsentligt (se den øvrige del af miljøvurderingen).

Det er endvidere, Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at de socioøkonomiske konsekvenser af 0-alternativet (fastholdelse af konstant produktionsniveau), vil være en begyndende afvikling af produktionen.

Samfundsmæssigt vil 0-alternativet, derfor kunne betyde færre arbejdspladser, dels på slagterierne, men også i virksomheder, såsom vognmænd, foderstoffer m.fl.

Det kan, som følge af 0-alternativ, forventes at samfundets indkomstdannelse mindskes.

Egenkontrol

Der er stillet vilkår om, at husdyrbruget for egen regning skal eftervise, at de stillede støj- og vibrationskrav er overholdt, såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj og rystelser fra husdyrbruget, er velbegrundede.

Der er tilsvarende stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan kræve, at husdyrbruget foretager undersøgelser af lugtkilder, hvis det skønnes, at eventuelle klager over lugt fra anlægget, er velbegrundede.

Konklusion

Idet de lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt, vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune at:

Overgangen til stipladsmodellen og udvidelsen af husdyrbrugets produktionsareal ved at indrette stald i en eksisterende ældre stald, samt de nye møddingspladser udendørs og indendørs kan tillades, idet udvidelsen og det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig genepåvirkning af naboer, Kategori 1-, 2- og 3-Natur samt landskabelige værdier og kulturmiljøer.

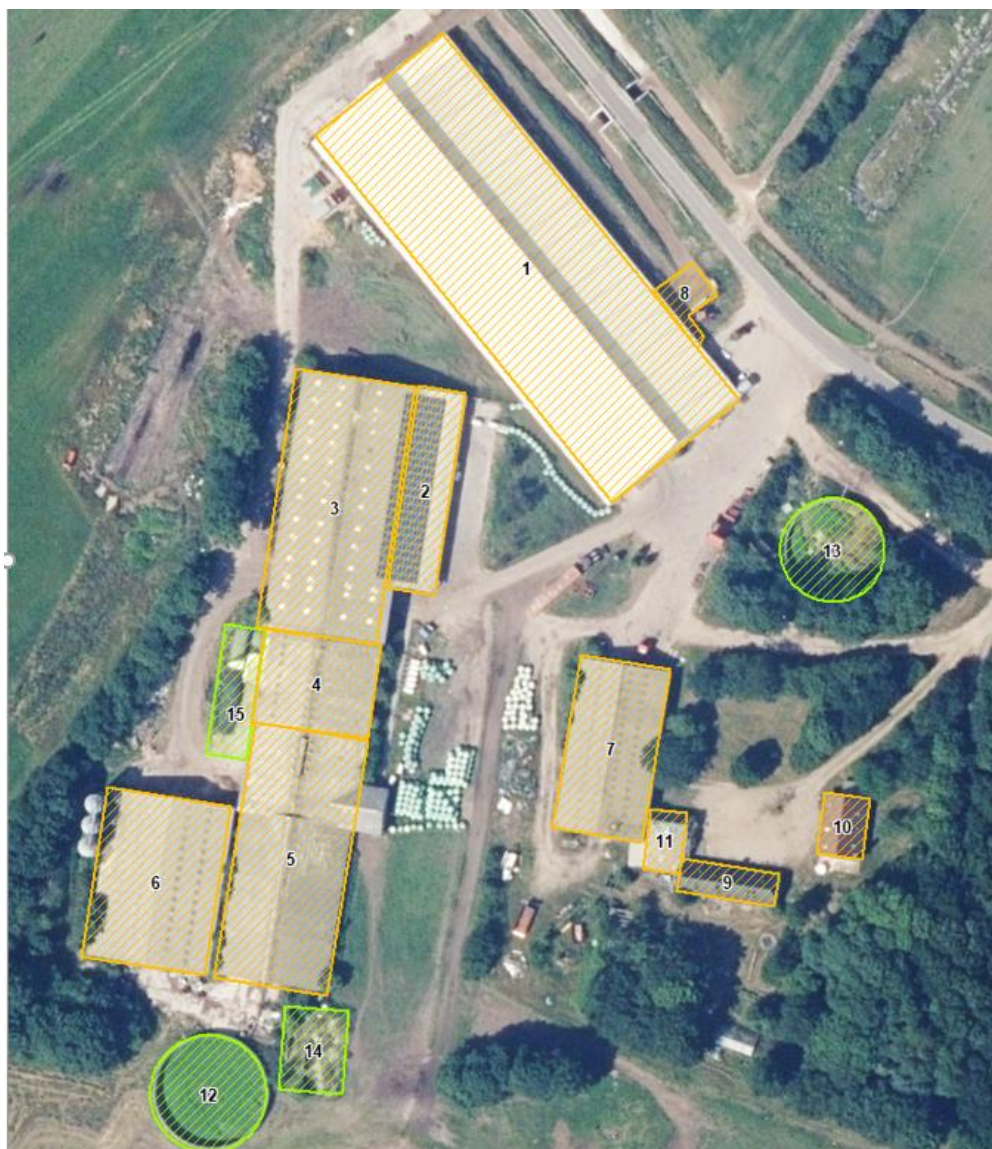
Derudover er det vurderet, at udvidelsen og det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3-områder, eller andre naturområder som er beskyttet mod tilstandsændring, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde, eller særlig sårbar overfor næringsstofpåvirkning.

Endvidere er det vurderet, at det ansøgte projekt og det samlede husdyrbrug ikke vil have væsentlig virkning på de bestande af vilde planter, dyr (herunder Bilag IV-arter), eller deres levesteder, som de ovennævnte områder er udpeget på baggrund af.

Der anvendes den bedst tilgængelige teknik, til at forebygge og begrænse eventuel forurening.

Bilag 1: Situationsplan

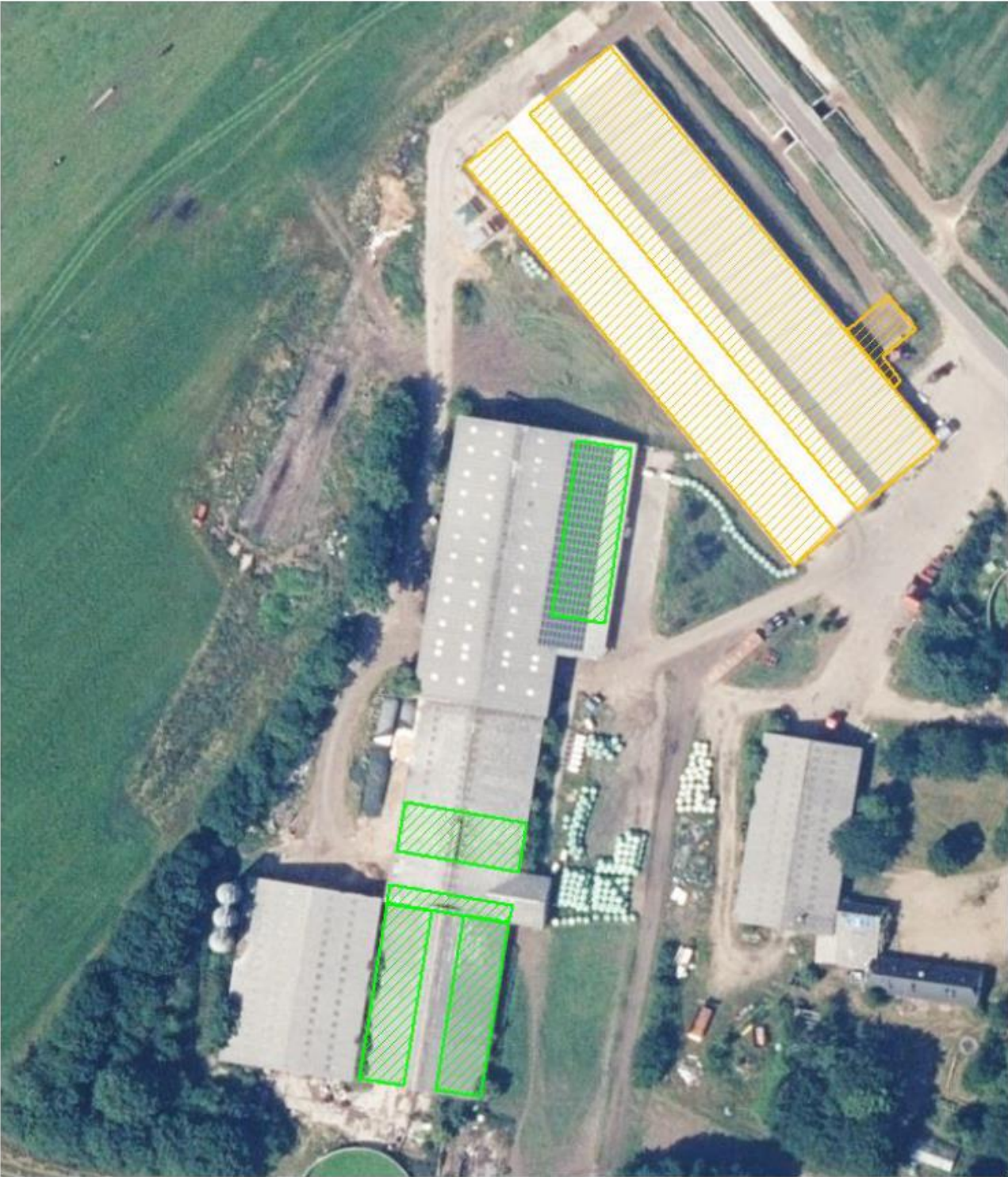
- Bygning 1. Stald med dybstrøelse
- Bygning 2. Overdækket plads til kalve
- Bygning 3. Køresiloer
- Bygning 4. Lade hvor der ønskes mulighed for at tage del i brug som mødding
- Bygning 5. Ældre ungdyrstald som ønskes taget i brug
- Bygning 6. Lade
- Bygning 7. Maskinhus
- Bygning 8. Løbegård
- Bygning 9-10. Beboelse
- Bygning 11. Div
- Bygning 12. Eksisterende gyllebeholder på 1.565 m³ fra 1994. Der anvendes naturligt flydelag.
- Bygning 13. Eksisterende gyllebeholder på 1.250 m³ fra 1980. Der anvendes naturligt flydelag.
- Bygning 14. Eksisterende underjordisk gyllebeholder på 600 m³ fra 1989.
- Bygning 15. Møddingsplads, hvis den skal bruges til møddingsplads ordnes afløbsforholdene.

Bilag 2: Produktionsareal

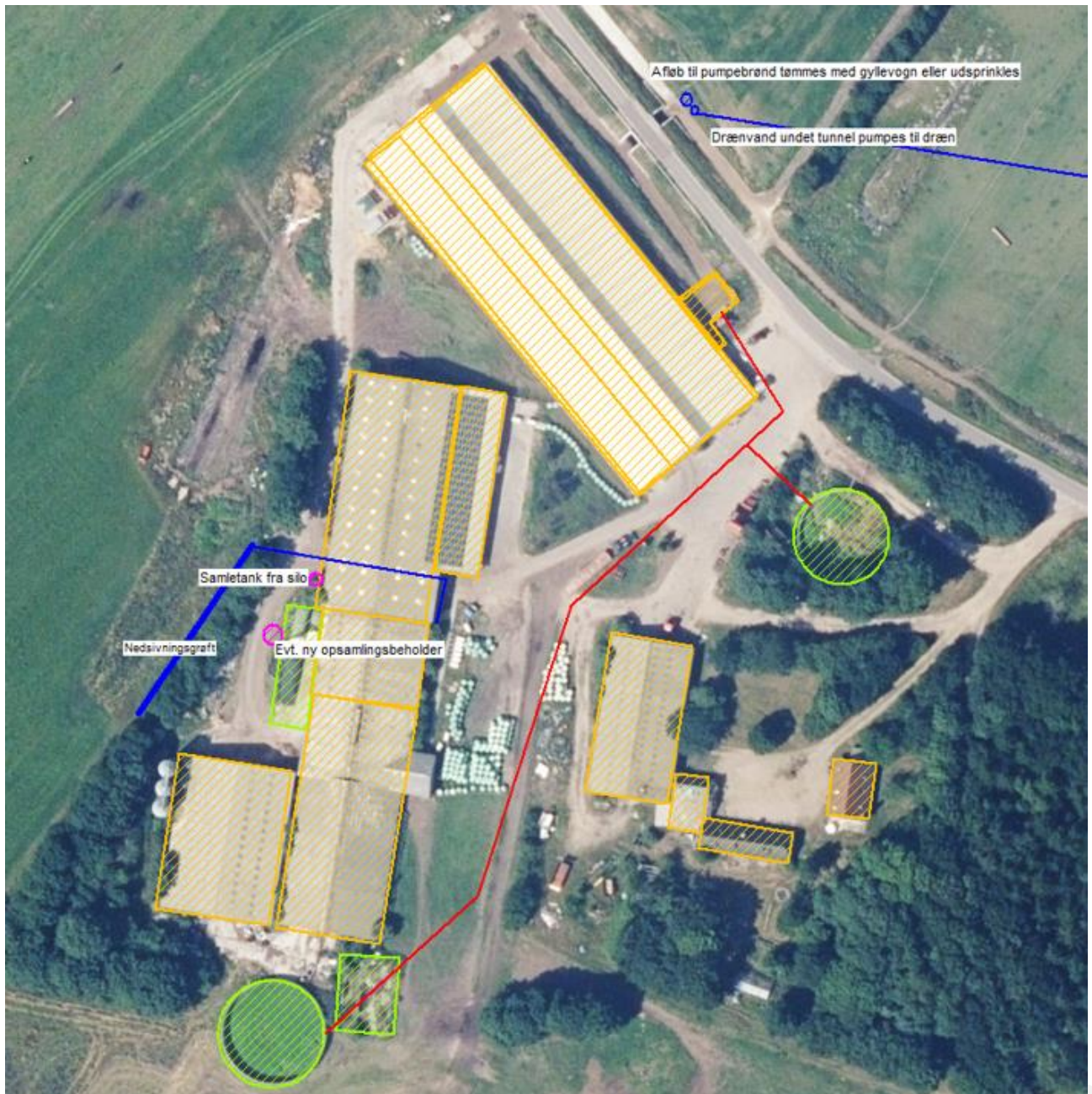
Indretning bygning 1 stald med dybstrøelse og malkebotter, samt løbegård med spalter:

Produktionsarealer

Bilag 3: Afløbsplan

Bilag 4: Ikke fast placerede husdyranlæg

Marker hvor der kan placeres hytter, er alle marker i markplanen dog ikke § 3 beskyttede (overstreget med lilla)

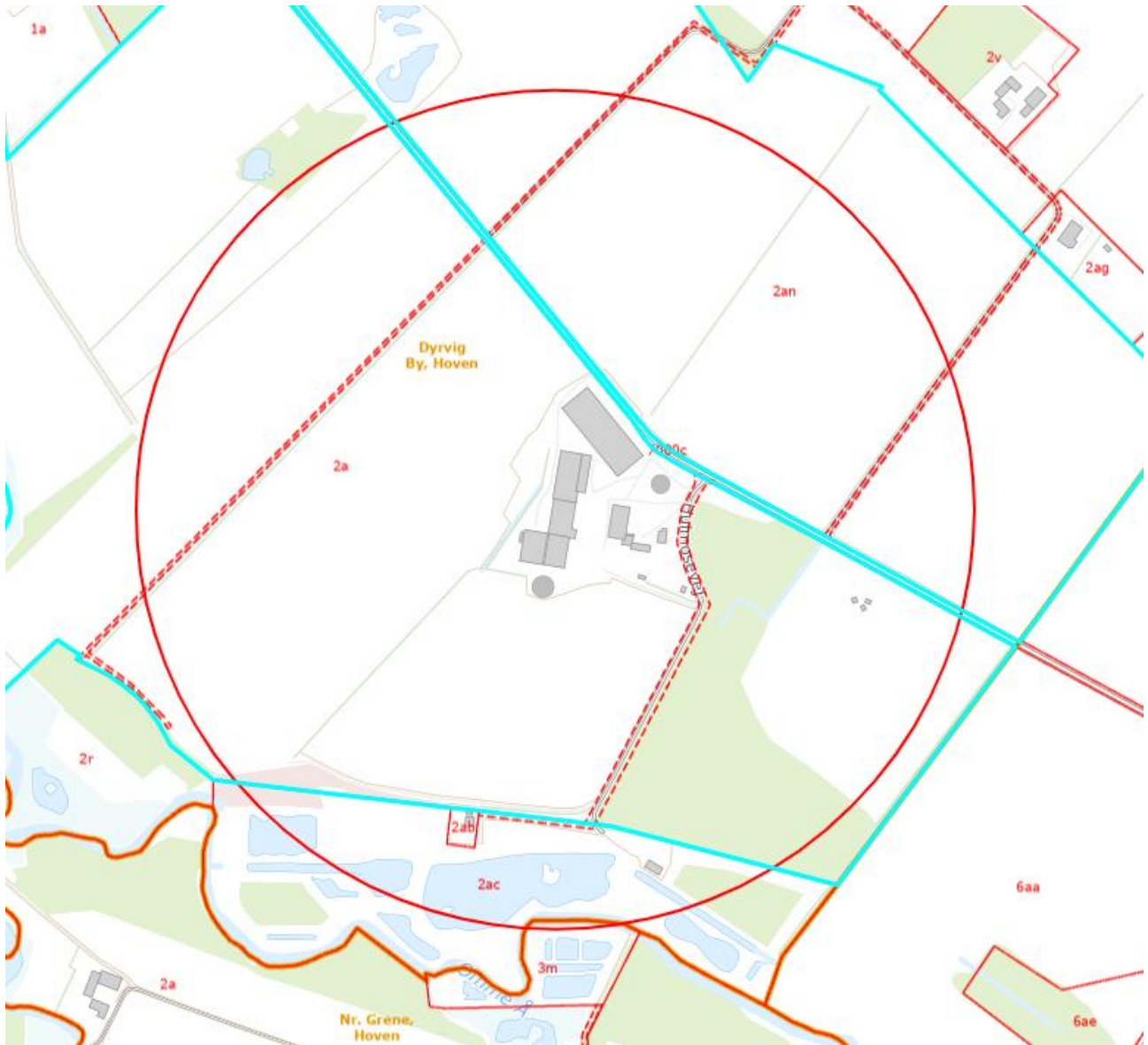

De flytbare hytter og anlæg skal placeres udenfor skovbyggelinjen indtegnet med grøn.

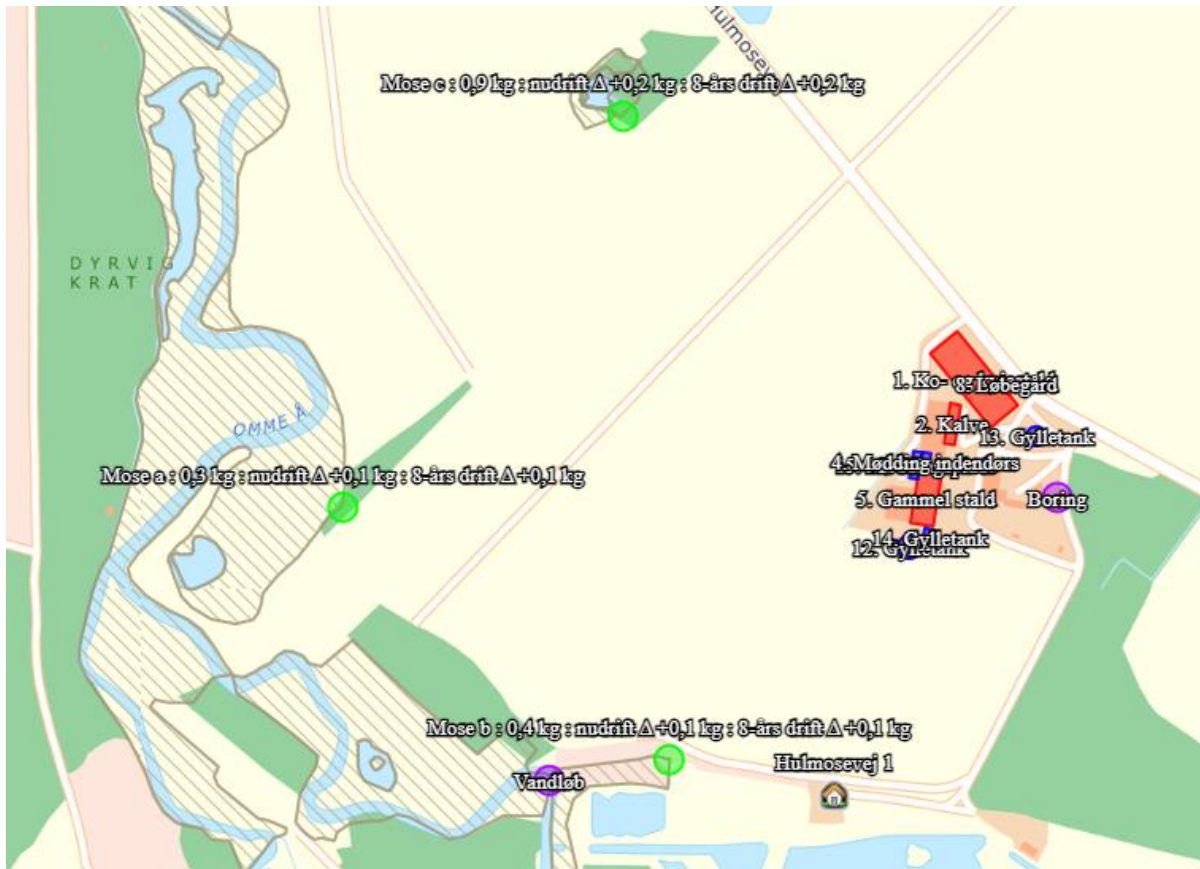
Bilag 5: Adresser inden for konsekvensradius

Der er foretaget nabohøring inden for konsekvensradius på 456 meter fra lugtcentrum af anlægget. På nedenstående kort er konsekvensradius indtegnat.

Bilag 6: Natur

Kategori 3 naturområder

Kategori 2 natur

